Lars Abramsson
5. Apr. 1619

Ädle welborne nådige herre. E:N:
ähr min tilbörlige ödmiuke tienst
altid underdånigh then stund igh lefwer:

Giffwer iagh E:N: ödmiukeligen tillkenna at iagh på
E:N: gunstige och nådige befalningh [illegible] till [illegible].
och sampt med her Johan [illegible] warit och andre [illegible]
[illegible] tillstädes [illegible] Inuentarierat
[illegible] och till her [illegible] tienar
som thet nu haffwer hender anamat. Och sender iagh E:N:
här på ett wist Inuentarii register. hwad E:N: tienare
Mårten Mattson: [illegible] sender och E:N: besynnerligh på the
[illegible] som E:N: haffwer [illegible] i
Staden och på bäda Malmarne: Sampt [illegible]
[illegible]:
Och beder iagh E:N: ödmiukeligen och tienstligen at
E:N: icke wele misstyckia min skriffwelse: at iagh E:N: der
med bemöder: Befallandes E:N: sampt E:N: [illegible]:
: [illegible] och [illegible] och [illegible]
[illegible] Gudz thens alsmechtiges [illegible] nådige [illegible]
[illegible] till all [illegible] alltid
ödmiukeligen. Aff Stockholm den 5 Aprilis anno 1619:

E:N:

Ödmiukt och
tienstwillig

Lars Abrahamson

Kongl: Maij:tt och Sweriges Rijkes Tro Man och Rådh,
Generall Feldtherre och Gubernator udi Lifflandh, Edle
och welborne herre, Her Jacob De la Gardie, Grefue
till Leckö, Frijherre till Eckholm, Herre till Kolka,
Rijdha och Mariest: Min gunstige herra tienstligh
och ödmiukeligen

Abramsson
2. juli 1613

Edle wälborne Herre. Eders Herredöme
skall min ödmiuke [illegible] gunst [illegible]
[illegible] min [illegible] först [illegible] F.

Gunst. Edle wälborne Herre, gifwer iag Eders Herredöme
ödmiukeligen tillkenna, at iag i dag som är den 1 Julij
hafwer bekommit Eders Herredömes trenne breff dat:
[illegible] i Nygård den 30 Aprilis. 25 Maij. och 9 Junij.
och thes innehåld förnummit: Iblandh annat wälborne
Herre, befaller Eders Herredöme, at man skall bestella
en [illegible], som Eders Herredöme [illegible] är [illegible]
[illegible], och någre [illegible] tijt, ther med man kan
sådant [illegible]. Eders Herredöme är noghsampt
witterligit. Huru [illegible] i thesse [illegible] till
at förmedha, både af [illegible], och [illegible] af [illegible]:
[illegible]. Ther af kan Eders Herredöme well besinna
hwad man ther med kan uträtta: desligest äro och
bönderne nu så af sig komne, för then [illegible]
[illegible] ther warit hafwer här i landet, at de icke för:
må utgiöra then dell, som the [illegible] och
[illegible] skyldige äro. Eders Herredöme befaller
mig, at iag skall [illegible] well [illegible] [illegible]. Thet
iag och giordt hafwer, och [illegible] will,
Men [illegible] [illegible] iag till [illegible]. Ther:
före må Eders Herredöme icke förundra, at icke
alt blifwer [illegible] som [illegible].
Förty [illegible] mig [illegible] ödmiukeligen, at iag [illegible]
[illegible] hoos Eders Herredöme må [illegible] [illegible].
[illegible] hafwer bekommit [illegible] Eders
Herredömes breff [illegible]. [illegible] skall [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible].
[illegible] hafwer [illegible] till [illegible].
[illegible] kan iag [illegible] till [illegible],
som iag [illegible]: [illegible] iag [illegible]
[illegible] till [illegible]. Men [illegible] iag skulle
[illegible] och [illegible] hoos
som är kommen ifrå Finland. [illegible] will [illegible]
[illegible]. och [illegible] nödan. F. S.

Edle welborne Herre. ädelmestund. mine käre och aldra
s[r] tillsagne. att iag effter Bondz förslagh. och gott
erlight Rådz tillskyndan. besinner i then helge
Enfaldigheetz namne achted ungefär nog en
enlitigh Sammankomst. then iag effter Bondz befall-
:ning. och all Christlig ordning. will bygga och
boo uthi: och sänder iag E: H: och E: H: Kära
Syster en godh tijdh sinne hemma. Will iag
E: H: Tienst och tienest. then en tilbörligen
tillkomber gifwa. vil then ödmiuke tillförsicht.
at sådant Christeligit wärck. wara warder
E: H: godo och berömligh bistånd framhielpne
blifwe: Sådant iag medh all welwillig
ödmiuk tienst gerna förtiener
E. S.

Kongl: Matt: till Swerige min allernådigste
Herres tro Man och General Feldtherre uti
Lijffland. Den Edle och welborne Herre. Her
Jacob Pontusson De la Gardie Frijherre till Ekes-
holm. Herre till Colcka. Runsa och Kijhell.
ödmiukeligen.

Gifuer iag Edert Herredömme ödmiukeligen tilkenna. att then
tijd iag her i Staden betingade Murmestere till en ny mura
och hwalfuer kollerum på Slottet. tå hade the [illegible]
hafuer [illegible] en Etthundrade Rijksdaler. för thenne omaak.
och hades iag förderfueligt. att siälf [illegible] [illegible]; och blef
iag så af gode wenner underwijst. att gode Murmestere
skulle wara i Arboga: och mig till lijka. hwilkom iag
ther twå ähliga gode män. them iag och handlade med. och
måste gifua them Fyratijo daler Ordepenningar. twå
tunner Saltt. och ett Slaktenött. Och är nu så widt
kommit. att kollerum är all [illegible]. och ena dubbell
hwalfning [illegible] [illegible]. Så mig tycker att E: H:
skulle förundras hafua ther till ett gott behag. desslijkest.
Hafuer iag nu i Sommar låtit opsettia ett skönt
fähuse. en bygning i ladugården med fyra rum, them
hafuer man låtit [illegible]. en [illegible] Ründelbåår,
ochen [illegible]. som aldri är ofärdig. Them hafuer iag
låtit bijta och måla [illegible]. [illegible] [illegible] bygg-
ningen. och alltijt in i [illegible], lijka som på
[illegible], [illegible] [illegible] annat. [illegible] [illegible]
[illegible]: Jag hafuer och tillstadet [illegible] Nybygg-
iare at byggia [illegible] [illegible] och [illegible] på
skogen. af them [illegible] E: H: [illegible] hafuer både
[illegible]. och hwad man alltijt behöfuer.

Widare låter iag Edert Herredömme weeta. at iag
hafuer [illegible] en. Edert H: [illegible] en [illegible]
[illegible] till [illegible]. och hwad man behöfuer,
[illegible] aldri hafuer [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]. som [illegible] behöfues. och är [illegible]
[illegible] [illegible]. [illegible] [illegible].
En [illegible]. och [illegible] [illegible] [illegible]. och tror iag wisserlig.
at E: H: skole [illegible] [illegible]. Ty han hafuer mykit
[illegible] öfwat. och [illegible]. till en [illegible] [illegible].
och annat [illegible] arbete. och hafuer han [illegible]
[illegible] her Niels [illegible] på [illegible].

Hwad Edert Herredömme hafuer mig befallet. at hafua [illegible]
[illegible] och [illegible] [illegible] med [illegible]. Så skall gud [illegible]
[illegible] [illegible]. och hwar ährlig man. at iag icke hafuer
försummat. någen tijdh eller [illegible]. till E: H: gagn.
och bedzta: Will och ännu framdeles göra thet samma: Så at E: H:
intet annat må [illegible], än at iag med flijt och [illegible]
skall [illegible] alle saaker. Så [illegible] mig [illegible]
[illegible] [illegible]. Thet [illegible] kommer, them iag Edert H:
till [illegible] [illegible] ödmiukeligen befaller. Och
önskar af [illegible] [illegible]. att E: H: nu snart.
med helsa och gode tijdender må komma hem till
[illegible]. Hastigt af Stockholm den 2 Julij 16[illegible]

E: H:

ödmiuke tienare

Lars [illegible].

Edle welborne Herre wel gunstige Patron Jagh
Eders Herredömes underdånige och ödmiuke tiänste
[illegible] Eders Herred: Ach gudh then Aldrahögste
all endaligh och himmelsk wälfärd samt min troplichtige
Dar nest tienst skall altijd troligen och flijteligen
beredd. Min nest nådige Herre Patron Jagh
bekommit Eders Nådes Schrifwelse Datum
Nyköpingh[?] den 12 Martij och förnimmande ther
först innehollandes Att Jagh med all flijt skall be
faller om Hammaren och Skärwijken. Jo Patron
Jagh Min Nådige Herre eder underdånligen
well swarar att [illegible] ingen som tillhöre Skärwijken
och Hammaren finnes icke någon lägenhet ther som
man någon Hammarsmedie anrätta kan Men
[illegible] ström [illegible] står och [illegible]
är huilket underkommer Skärwijken [illegible] finnes
ringa lägenhet Hammar att anrätta [illegible] then kan
man icke fulkomligt bruka ther och [illegible] fel
föller för att ringa watn som ther faller Men
[illegible] om then Hammar som Bergs
männen huilken Skärwijken med [illegible] kommer
Konungen till [illegible] monga Bergsmän som ther
Patron [illegible] Ach [illegible] K. M:ts
[illegible] huilken Jagh icke kan bekomma till
[illegible] Patron Jagh [illegible] Eders Nådes
gunstige [illegible] strax ther [illegible] till
till huilket är [illegible] och [illegible] lägenhet
[illegible] Patron [illegible] för [illegible]
[illegible] ther som Jagh [illegible] Ska
kan [illegible] förfärdige en Hammar
ther som Eders Nåde [illegible] | Ach huilken
[illegible] Eder Nåde [illegible] skall [illegible] Patron [illegible]
[illegible] nådige Herre är Eders Nådes [illegible]
[illegible] att Jagh skall [illegible]
[illegible] och [illegible]
[illegible] till [illegible] Jagh min [illegible]

Anders Andersson

Jagh haffuer Idh bekommit Min Nådige Herr-
res Breff Och Jagh skall upbära Årlige Renter
af Fru Chatarina van Ungern Bönder, Jag beg-
ner Jagh underdånligen rådh, om iagh sammo upbära
skall eller mindre rätt Penninger eller Såren, eller
Idh upbörden effter, som Bönderne [illegible] be-
hålle rätt godh förmaningh.

Jagh beder och Min Nådige Herre [illegible] och [illegible]
[illegible] och Min Nådige Herre wille schriffue
Mickell Hendrichsson till hielpen [illegible] Bergshaffuer
[illegible] haffuer [illegible] Och han wille
wara migh behielpeligh när som Jagh Commeran
skall [illegible] upbära [illegible] Dagh [illegible] och annat
[illegible] som war till [illegible] hulkent han [illegible]
kommer när han [illegible] Nådh schriffuelse bekom-
mandes warder. [illegible] beder Jagh min N.
H. underdånligen att min N. H. wille [illegible]
[illegible] och [illegible] migh [illegible] till [illegible]
när Jagh Commeran skall [illegible] upbära [illegible]
[illegible] hans [illegible].

skall efftermannde Och Min Nådige Herris Befal-
ing all flijt efftherkomme, Men [illegible]
[illegible] af Eders Nåds Mundtligen ju [illegible]
Schrifftligen befaller, understodt och Mine [illegible]
sen skulle giffuer migh undsettningh och udskille[illegible]
Daler till forlegningh och Hammeren [illegible]
[illegible] till hans bekostningh kunne ju [illegible] Jegh
Nådige Herre war [illegible] [illegible]
migt lide och Jegh af Mine Bönder icke till
[illegible] penningh bekommet haffuer, [illegible] han [illegible]
[illegible] Jegh monge andre [illegible] haffuer [illegible]
[illegible] flijt [illegible] maaske, [illegible]
[illegible] Nådige Herre skriff Jegh Mine [illegible]
som till och han skulle forschicke migh [illegible]
400 Daler [illegible] huilcke Jegh [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] haffuer warit [illegible]
betalningh bekommet huert [illegible] for 6 Dal[illegible]
kort Jegh [illegible] kunde efter Eders Nåde migh
[illegible] for — 10 Dal[illegible]
[illegible] Eders Nåds kunne [illegible]
bekommit en stor Proffit. [illegible] Nådig[illegible]
[illegible] Sommermule [illegible] komme som [illegible]
Clemmitzenn migh skulle [illegible] haffue[illegible]
[illegible] bekommit [illegible] — [illegible]
huilcken Sommermule Jegh en Mester [illegible]
bekom Och haffuer [illegible] migh
Oc Jegh en mester [illegible] som [illegible] migh
[illegible] maaske [illegible] i Berg[illegible]
till Sommeren for[illegible] Oluff Clemmit[illegible]
[illegible] komme Bönderne till [illegible]
Sommermule till Bergbeyen. Jegh [illegible]
Nådige Herre annammet af Oluff Clem[illegible]
Strömmingh — 23 tönder, Laxe — 2 tön[illegible]
[illegible] Daler huilcket Jegh altsammens [illegible]

en god betalningh igienn, i Bergkleyerin och
skall anfordrisst och forhielpe, giffuer en god
och richtigh forklaringh. Will och saa min Nådige
Herre will Jegh och en straxe begiffue migh till
Kallenborg och bestille om the Agerne min Nådige
Herre begierer, och ther som icke Kronens
Arbeider kan fornöden were som brugett är, skall
Jegh min Nådige Herris begiering flitteligen fulfölle.
Och ther som Eders Nåde [illegible] kunde och Eders
Nåds willie lade afgannge Sycke eller 8 Sommermulle
[illegible] Eders Nåds [illegible] wille
[illegible] komme [illegible] och [illegible]
[illegible] förnemme Kiöpmän [illegible] för [illegible]
will en her med Befale Min Nådige Herre och
gunstige [illegible] sampt min Nådige Fruentimmer
med alle [illegible] till Gud Alzmectigh
till all [illegible]
[illegible] sampt och saligt [illegible] af [illegible]
den 24 Martij Anno 1619.

Eders Nådes underdanige
Och trofaste tienere

Anders Andersen

Till Dem Edle Welbornne Herre,
Her Jacobo De la gardie Grefwe till
Läckö Frijherre till Eckholm, Herre till
Kolka, och Kunga Ryddare Swerigis Rijkes
Rådh och General Feldtherre Min Nådige
Herre Denne Bref Ödmiukeligen

August 26. IV 1628

24

Von Gottesgnaden Augustus Hertzog
zu Braunschweig vnnd Lüneburgk.

Vnser freundtschafft vnnd Wolgeneigten willen zuvor
Wohlwolgeborner, besonders lieber herr General.
Wir mögen dem herrn nicht verhalten, waß gestalt Vnß
des Manhafften vnser bestalten Capitain vnd lieben
getreüen Hanß Jacob Reichenberg, vnterthänig zu er-
kennen geben, daß seine haußfraw Anna Molzin
D. Johan Molzin seel. Ehe leibliche Tochter, sich resolviret
ihr gedachtes ihres vnlengst alda verstorbenen Vaters
seel: hinderlassenen Erb: und Verlassenschafft halben
eine reise ins Königreich Schweden zu vbernehmen.
Damit sie nun desto ehe vnd mehr beforderung hier-
in haben möchte, So hatt vnß gemelter Ihr Ehe-
man vmb schrifftliche Intercessionales Supplicando
vnterthänig angelanget, die wir Ihm auch gestalten
sachen nicht verweigeren mügen, Sondern an die
Königl. Würd. desfalß freündvetterlich ertheilet
haben, der guten zuversicht, Es werde Ihm dieselbe
zu verhoffter befordersamen Fertigkeit gereichen
und seiner haußfrawen in ihrem befugnüs zustatten
kommen. Gestalt wir dann den herrn General
zu dem ende hiermit gleichsfalß günstiglich ersuchen,
Er wolle an seinem vermügsamen orth hierunter
so viel cooperiren, damit gemelter Supplicant
vnd seine haußfraw vnser angewandten vor-
schrifft gewünschlich empfinden, und zu erheb: vndt

erlangung der erwünschten fried: undt geruhsamkeitt
nachbarliche hülffe und erzeigung derselben
wiederfahren möge, Desen thuen
wir unß zu dem herrn General versehen undt
bleiben demselbigen zu behäglicher willfahrung
in freundtschafft wolbeygethan. Datum
in unser Stadt Braunschweig den 26. Aprilis Ao 1638.

Dein williger
freundt
Augustus H z B u L

E

Dem Hochwolgebornen vnserm be-
sonders lieben Freündt Herrn Jacobo
Ponto de la Garde des Königreichs
Schweden Generaln

Baner, Carl

Wälborne Herr grefwe, Käre swåger. Näst ett
hiertelig wälmågas flitiga tilönskan, och kiärlig
tiensters tilbiudelse, kan iagh icke underlåta medh tack
samkt at ihugkomma, den stora benägenhet och wänskap
som iagh migh ifrån min barndom upåminner migh och
E. L. mina altidh teedt och bewist wara; hwilken
sigh och ännu icke litet därutinnan låter spöria och mär-
kia, at min K. swåger och broder om min nu salig
herr fadhers broder Sigwardts efterlåtna änckia
och barn sigh så högt bekymbra och wårda låter, ef-
tersom iagh icke allenast uti min K. swågerskas ~~egen~~
tacksamliga berättelse förnummit hafwer, utan
jämwäl och utaf M. K. broders eget bref till
landzrådet den E. och W. Bärent tåt Siga-
wardtz, belangande den sporsmål iagh min salige
broder hafwer skyldig warit, ännu gjömligare
kan se och märkia. Hwarföre iagh migh och skyl-
digh erkänner och förplichtat at bewijsa M. K. B.
och alla hans kiärkombna i hwadh måtto migh hafft
ståår tillåtit göra all trogen och möjelig tiänst och
wänskap. förseendes M. K. B. at den wänskap
och benägenhet han sålunda desse mina wänlösa i kom-
na bewijser, migh til M. K. broders tiänster mera
förbinder, än om den samma min egen person wederfa-
rin wore. Men aldenstundh K. B. iagh
utaf min ambtman Hans Heismans berättelse för-
nimmer, at myntemästaren Paul Walsh utskickade
sigh icke hafwer welich kaya låtit medh de 5½
läster råg och de 10. läster korn iagh alenast min-

Carl Baner

saligh brodher haffwer skyldigh warridt, utan samtelig
giordt achterdriven, på dät som af den förledna åhr
wäxten haffwer öfrigit warridt och min saligh bro-
der intet tillkom, sålunda at dät tyh min ambt-
man igenom min K. B. förskrefft til H. Sigeren-
bergh s: tog hwilken iagh kan tage at M. K. B. icke
nådher wist haffwer än at min saliga broder
på all min sparmål i Lifflandh haar meijst warridt
: medh de förskreffna $5\frac{1}{2}$ läster rågh och 10. läst
korn tillika åhr till Riga affskeppadh worden.
Hwarföre åhr til M. K. B. min tiänstliga begiä-
ran at han den öfriga sparmålen, som sigh til
15 läster 12 tÿnnor ^ belöpen och migh alena til-
höra, ofelbarlighen uthi sin ambtz wardingz will
anamma låta, tildät förskreffna min ambtman
der afförderandt warden, på dät iagh, så fram
annorlunda hände, därigenom icke måtte komma
till skade. Där Gudh migh den lijkan gifwa
wille at iagh i framtiden M. K. B. eller någon
af dem honom afkomna åhra kan till tienst och
willia wara, skall iagh i lijka och andra fall
altidh bewijsa migh därtil wnderbögen. och will
nu intet längre medh denna min hastige ^ min kiäre
swåger och broder uppehålla, uthan honom medh sin
sin ähreliga K. hustru och hela wardnadh Gudz al-
mächtigs till al behageligh wälmåga befalli. af
Stockholm den 9 July 1620

M. K. G. S. O. T. W. B.

och tiänare

Carl Banér

^ rågh och 15 tÿnnor i lop korn

^ skrifwelse

[illegible]

Den wälborne herre, herr Jakob
de la Gardie, greffwe til Läckö,
friherre til Eckholm, herre till Kolka,
Kaude och Runsa riddare, Sweriges
rikes råds, marsk, general fältherr-
re uthi Lifland och gubernator uti
Riga och öfwer des Lähn min k. swå-
ger och broder dedta kiärligen
och tiänstligen

Baner Johann
25.IV.1633

Hochwolgeborner Herr Graff, hochgeehrter Herr Veldherr.

E. Excell. seind meine gantz willigste dienst zu-
vorderst zuvor, Und hab E. Excell. nach-
dem ich mit gantz betrübtem hertzen und gemüth
vernehmen, wie daß Gott der Allmechtige
deroselben Herrn Schwiegervattern, den H. Graff
Mathias [illegible], von dieser zeitlichen welt ab-
ziehen, zu sich in die ewige himlische freude
und herrlichkeit gefordert, und derowegen hab
meine deßwegen grosse condolentz und christ-
liches mittleiden dienst. etc. zu bezeügen bey die-
ser gelegenheit nicht underlassen. Und zwei-
fele mir gantz nicht, daß solcher betrübter
und trauriger fall so wol E. Excell. alß
dero hochgeliebte Gemahlin sehr tieff ins
hertze wunde geschnitten haben. Derowegen wol
ich deßwegen dieser meine billige klage gern
mit worten noch weiter extendiren wol-
te, will ich doch mich deren alhier enthalte(n)
damit ich nicht die frische wunde wiederumb
gleichsam bluten machen möge. Dennoch
ich auch versichert bin, es werde E. Excell.
alß ein Christ, dieses Ihr leid alß zu schick-
tigen wißen, und nach dem es dero H. Schwie-
gervatter sel. zu einem erwünschten end
gereichet, Ihre solches auch gefallen laßen
zu machen, weil es der göttlichen Majestät
also beliebet, dem will man billig
fürnemblich [illegible] schuldigkeit halben
nicht weigern soll. Alß wünsche ich
demüthig E. Excell. zur geduldt zu ermah-
nen, wünsche [illegible], daß der Allgütige

Gott, der E. Excell: und dero Gemahlin dis-
falls betrübet, Sie wird mit tröst und
andern worte desto reichlich erfrewen, und
vor weitern Unfall genädiglich behüten
wolle: In dessen Allmacht E. Excell:
und dero Gemahlin und übrige liebe
Angehörige, welche sie meinet und
meiner Gemahlin wegen freundlich grüßen wolle,
mich aber in dero fürnehmliche beharrliche
favor und wolgewogenheit ich stets
empfehle. Datum Eglau den 25. April.
1633.

E. Excell.

gantz dienstwilligster
und geflissener

Johan Baner

A Son Excellence ~~No~~ 15

Monsieur le Comte de La gardie et Generaliss.me de S. M. et le Royaume de Suede à Stockholm

Julius 1633.

Baner Johann
1. IX 1633

30

Hoch Wohlgeborner Herr Graff.

Ew. Excell. seind meine underdienst bereit willigste
Dienst, und soll deroselben hiemit etc. nicht ver-
halten, wie dass vor ungefehr 14. tagen [illegible]
mich in gesellschafft der H. Reichs Räth, nach Witten-
berg begeben, in willens fürther mit denselben ab
[illegible] zu dem H. Reichs Canzlern nach Franckfurt
zu reisen, wie daselbst unterschiedliche Zeitung
eingetroffen, Nemlich dass der Kayserliche Feld-
marschall Holck mit zehen oder 12000. man
zu Ross undt fuss, nebenst stück und feuer Mörser,
urplötzlich in Meissen eingefallen, sich Zwickau, Chemnitz
nebenst andern kleinen Stättlein, auch der Statt Leipzig
bemächtiget, wie auch die Statt Halle, weil [illegible] nicht
[illegible] zu seinem willen bekommen: Massen
denn auch sonst einer Parthey von Ihm [illegible]
zerrissen, und mit einer and. Parthey von meinem
Regiment bei [illegible], welche sich und die Statt ein-
zunehmen, dahin gelegt, Charmützel [illegible]
gefangene [illegible]. Nachdem aber in der
Schlesien zwischen dem [illegible] und dem Wallstein ein
[illegible] stillstand gemacht und die
verglichen worden, dass Holck alle in Meissen [illegible]
Leute quittiren und wieder in Böhmen ziehen
solte: Als hatt er darauff, da er
zuvor Leipzig umb 85000. Thaler und Halle umb
15000. Thaler gebrandschatzt, alles verlassen und
sich in Böhmen begeben: und wird berich-
tet dass [illegible] zu Leipzig ge-
west, und sich darauff zu gedachtem Holcke ver-
füget auch [illegible] zum H. Reichs Canz-
lern abgefertiget haben: vorgebend dass er
sich zu einem gemeinen Fried [illegible]
weil der Kayser des H. Reichs Churfürsten [illegible]
[illegible] und die Catholische
[illegible] möchte.

Sonsten hatt der Churfürst zu Brandenburg mir
seine Trouppen zue des Landes [illegible], welche er iezo
im Land beysammen hatt, und kein commando
geben. Auch der Churfürst zu Sachsen
alss der Feind in sein Landt gefallen, an mich
begehrt, dass, weil, er vermeinet ich
hette diese Trouppen bey einand, Ich ihme
damitt assistiren wolte; aber wegen meiner
Schwachheit, wie auch [illegible], biss die sachen des
Feindes halben [illegible], mein dienst [illegible]
sentiret, nichts verrichtet. Belangende die
H. Reichsräthe, seind dieselbe den 4. tag
von hier, Vollends zum Herrn Reichs Canzler ab-
gereiset, in deren gesellschafft der der Chur-
Brandenburg. Canzler [illegible] mitgezogen.
Ich aber vor mein Person, hab bey den Herrn
Reichsräthen gesucht, wie auch weil ichs selbst
vor [illegible] befunden, mich dissmahl wegen des
[illegible] mit dem Leibe und der [illegible]
[illegible] beschwerung, welche noch immer fort
und im Stifft Halberstadt, und nechst der Chur-
Sächsischen Trouppen, so ihm nachfolgen, streifen
und dem Landmann [illegible] zu [illegible],
nicht mit Ihnen zum H. Reichscanzler begeben
wollen, sondern bin resolvirt, derohalben etwas
stiller und ich gesund bleibe, in 8 od. 10. tagen
nach zue kommen. Sonsten ist der General Leutenant
Baudissin ingleich zu Ihm H. Reichscanzlern
verreisst, und hatt, weil er zu vor bey
[illegible] [illegible] den [illegible]
[illegible], was [illegible] darauff
erfolget, hab nun mit [illegible] zu vernehmen;
So ist der Obrist [illegible], welcher [illegible]
[illegible], nach dem er den Feindt [illegible] zu dess

begeben, in der Schlesien zum Waldensteinschen ge-
macht, ietzo auch [illegible] wegen zum vorhergedachten
H. Reichscanzlern, umb er der [illegible] zu
[illegible]. Den vorhabenden Stillstands tra-
ctaten aber ist der [illegible] [illegible]
Hertzog Ulrich, in der [illegible] [illegible]
Reuter [illegible], welcher Reuter die [illegible]
[illegible] sind [illegible] wollen. Sonst
wird E. Excell. sonder Zweiffel meine Schreiben, so
E. Excell. ich zu unterschiedlich mahlen, wegen dero Stiffts
dienst gethan, entpfangen haben; wan ich nun eine
H. Brüdern bekandten zugeschickt, dass die mit E. Excell.
Vermittelung [illegible] allerhand manier, als ihre [illegible]
sein möchte, zu handlen sich bemühen wolle, dass bin
ich der zuverlässigen hoffnung E. Excell. werden mir
die grosse favor erweisen, und mir darin zu willfahren
nicht ungeneigt sein. Der E. Excell. ich hin-
wiederumb einige gefällige dienst und freundschafft
werde erweisen können, sollen dieselbe mich zu
ihrem besten allzeit parat und willig er-
finden. E. Excell. neben dero geliebten Ge-
mahlin und [illegible] [illegible], welche Sie
[illegible] mein und meiner gemahlin wegen [illegible]
zu salutiren freundlich [illegible], wolle Göttlicher
protection, dero aber mich zu beharrlicher
affection und wohlgewogenheit [illegible] empfehlend.
Datum Erfurt den 1. Septembris Ao.
1633.

Dienstwilliger

Johan Baner

No. 4

A Son Excellence

Monsieur le Comte de
La garde Generalissime
du Royaume de Suede

à Stockholm.

S. Johan Banner
d. 14. Octobr.
1633.

Banér, Johann
7. IV. 1638

Hochwolgeborner Herr Graff, insonders hochge-
ehrter Herr Reichsmarschalk,

E: Excell: im nahmen des hochlöblichen Kriegscollegij
abermahls, untern dato den 10. Marty an mich ergange-
nes schreiben, habe ich mit gebürenden respect em-
pfangen, undt weil es ein doublet von deme, so
der jüngsthin zu mir abgeschickte expresse einstweniger
mit sich geführet, auch bei dessen depesche beantwor-
tet, undt E. Excell: benebst dem hochlöbl. Kriegs colle-
gio mit ausschickung der Völker von den neuhineinschen
weitern undt sichern satisfaction geschehen, Erachte
ich unnötig, E. Excell: mit repetition solches meines
schreibens, bei dero ohne das, undt insonderheit itzo
in expedition einer zum succurs hieraus deputir-
ten trouppen, überhäufften geschäfften zu molestiren,
Von dem Staat alhier wolte E. Excell: ich vor dies
mahl gerne mit absonderlicher ausführlicher relation
auffwarten, Weil aber die Verrichtungen so über-
häuffig, undt ich mit einer schwachen Cantzlei versehen
bin, verhoffe von E. Excell: ich hochgünstig excusirt
gehalten zu werden, In betracht dero, als einem
der principalesten hohen herren Assessorn der hochlöbl.
Königl. Reichs Regierung meine itztmitkommende re-
lation an Ihr. Kön: Majt: ohne das bei deren ankunfft
vorgetragen wirdt,

Wegen Ew: Excell: an mich begehrten handlung vndt vmtauschung gewisser höffe, die E. Excell: von den meinigen, vnndt deroselben zu nähergelegen, will E. Excell: ich zu dienstlich willfahren, vnndt habe deßfalls an meinen herrn bruder, Herr Banern geschrieben, vnndt gebeten E. Excell: in diesem fall mit billichen vnnd thunlichen handlungen satisfaction zu erweisen,

E. Excell: sambt dero hohen anverwandten vnnd hochansehnlichen familie neben ich dienstlichen d. Göttlichen allmacht protection vnd dero hohe gunst mich befehlende,

Datum Schwerin am 7. Maij anno 1638.

E. Excell:

Dienstwilliger etc.

Johan Baner

Dem Hochwolgebornen Graffen
und Herren, Herrn Jacob de la Gardie
der Königl: May:tt und Reichs Schweden
Raths Marsch und General Leutenant,
~~ein~~ Graffen zu Leckö Frej-
herrn zu Eckholm, Herrn zu
Hapsall Kiide und Runsa, Meinem
insonders hochgeehrten Herren

Baner, Svante
20. Juni 1616

Min broderlige och tienstwillige helsan, så och mijken och
långwarig wälmågo önskan, med Gudh Allzmechtig tillförende
Wälborne Herre, Kiäre broder och högtförtrogne gode wän,
för tidsens [illegible] skuld lather iag all tilbörlig och högdt
förnyade tacksäijelse wetta, wil deslikewäll efter förmögen:
heten, alltid blifwa tienstwillig och redebogen, all broderlig wänskap
benägenheet med tacksamheet till att förtiene och förskylle, Och
kan min broder fermedt broderligen ikke oförmäldt lathe
att iag M. B. skriffwelse daterad den 6 Junij den 16 huius
bekommet haffwer, och sosom M: B: iblandt annat därudi för:
mäler att wår allernådigste Herre och Konungs skriffwelse
är min broder för någon tijdt till sedan tillhanda kommet,
därudi H. K. Mt: nådigst skall förmäle att Hans Kong.
Mayst: mig nådigst skriffwelse skall haffwe befalldt, att iag
skulle begiffwe mig till Nogården, så kan iag min K.
B. till att tienstwänligidt swar icke förhålla, att iag ingen
annan befallning ifrån H. K. Mt: haffwer bekommet, än
att iag mig här stille skulle förhålle till wijdere besked ifrån
Hans Kong. Mayst: Den Hans Kong Mayst: mig med det
förste wille tilschicke, och der hos een wiss instruction och
fulmacht, hwar efter iag mig skulle haffwe till att rätte, samme
besked haffwer och Lammtzern Bo Wärningson till mig,
derhos haffwer han och i fulmacht att affärda mitt fole
regemente till Blåkärie, så näst sin mitt egidt compani,
hwilked till widere besked här i landet skulle förtöffwe.
Och efter som min K. B. i sin skriffwelse begärer, att iag utan
försummelse wille begiffwe mig till Nogården, så ehuru wäll
iag är förplichtad att efterkomme min Broders befallning, det
iag och gärne giorde, så är mig så hastigt sådant att efter:
komme dock aldeles omögeligit, först efter mitt compani, som
det ond wårlägret iag i winter haffwer hafft, tämmeligen är
förswagadt, så är det och aldeles nackne, att mig är omögl:
ligdt att komme någonstans med dem, förr än di kunde
bekomme någodt kläder, dertillmed haffwer och Lammtzern
hafft, hwarken kläder heller penningar med sig, till att contentere
folked med, och aldeles är det, huru hastigt någodt kan komma

ifrån Elsäss, huad commis och penningar Ungislaus
Regimente skulle försträckie, wet man intet ... huru snart
dett kan skee, och kan iag icke nogsampt skriffwa huad
möda och arbete Cammereraren haffwer till att drifwa up så
månge penningar, att han kan contentere Coberns regemen-
te med, som skall afdanckes, huarföre äre aldrig huru
huart man kan uppdriffwa dett wij skulle haffwa sam i
tiensten bliffwa, wisst och äre och haulder Regimenter contin-
öffwerdragandt med till Elsäss, derföre nödgas iag till
att förtöffwa efter ordres ... kand bedt ifrån H: K: Maij:t
så och min broder, huarefter iag mig skall rätta. Och alden-
stund min öffwersteleutenambt, sambt med de andre Capiteiner
drager till Elsäss, wett iag ingen till att förandra Regimentet
om iag ändteligh skall draga dädan, efter staffshiestan som
Wäringssens förmenar aff Kong. Maij:t dit skall wara
förärandt, bliffwer så länge hädan, dette iag min K: B:
tiensttwänligen icke haffwer welat förhålla, och fast på
dett flitigste bedendes att min broder denne min skriffwelse
till dett bäste uptaga wille, såsom och latte mig, och min lagen-
het, efter mitt sage förtrogende, ware sig till dett bäste be-
fallendt, iag hade wäll mehre till att skriffwa, äm min tiensts
men efter iag förhåpper att H K Maij:t sig åmnu nådigst
betänkker, will iag denne gången dermed latte bestå, och
will iag nu sammed haffwa min K: B: och alt huad han
kärt äre, i Gudh hans högster beskärm, till all lyckelig
wälmåga och mig i min K: B: fauor troligen befallandt
hastigt aff Hassfurtten den 20 Junij Anno 16[illegible]0

M: K: B: trogne tiensttwillige broder
och tienare,

Gustaff Banner
med egen handt

Kongl: Mayst: till Swerige min Allernådigste herres
och Konungs högtbetrodde man, Swäriges Rikes
Rådh och förordnade General fältherre i Ryslandt
Gubernator öffuer Nougård och dess herschaft, Den
Wälbårne Greffue, herr Jacobus DelaGardie Greffue
till Läckiö, Friherre till Eckholm, herre till Kål-
ka och Runsö, min kiäre broder och högtförtrogne
gode wän, detta broderligen och tienstwänligen tillhanda

Berndes F. a. g. 7.
8. II 1652

Högwälborne Grefwe och Herre, H:r Rijkz Marsk, högtährade gunstige patron.

E: Excell: borde migh fuller på annat sätt tilbörligen salutera min ödmiukeste tienst offerera och för alle bewijste wälgär„ „ningar betacka, Men min stora swagheet och Welfärd tillåter eij sådant. Och är detta allenast min tienstlige ansökning, så framt Den högste Gudh tächtes mig nu uthi denne min stora elen„ dighet hedankalla, effter såsom nu nästan all Menniskelig hielp är uthe, och Medicij, som H: K: M:tt min allernå„ digste drottning, mig nådigst hafwer tillordnadt, eij„ öfwer dragande desperation, hwilckett migh doch alt uthi Gudz dens högstes nådige wilie och behag hemställer, E: Excell: af den högste och gunstige affection, som Jag stedze af E: Ex: emot min persohn förspordt haf„ ver, tröstes min kiäre hustru och fattige barn hos högstb:te H: K: M:tt till thet bästa recommendera effter som och H: K: M:tt sielff, i går när H: K: M:t mig besökte, hwilcken Konungl: och höga nådh jag H: K: M:t icke nogsampt kan betacka, Utan hemställer den högste Gudz wedergällningen, sigh nådigst emot min ringa persohn sigh förklarade, at wela, näst Gudh, wara min kiäre hustrus och barns högste och nådigste förmyndare och försorger; Fördenskuld jag desidererar så myckit min ber [illegible] bär, allenast E: Excell: gun„ stigst tröstes H: K: M:tt derutinnan påminna, och under„ dånigst för dem intercedera: Dåsom och efter min kiäre hustru på fall icke sielff skrifft kunnen wedlyggia E: Excell: då, såsom deres närmeste Måhlsman, tröstes sigh dera antaga, låtandes sigh henne och dem till thet bästa wara recommenderade, bewijsandes dem all gunstig befordring, sampt godh rådh och tröst meddelesse. Sådan högh wälgärning warder den högste belöhnaren rijkeligen wedergällandes.

Befahler och recommenderer hermed Eders Excell: med dess höge familia Gudz eens högstes nådige protection; Önskandes at den högste Gudh E. Ex: wele långwarachtigh hälsa, trälmärgo och sielff önskeligit gott tillstånd altidz nådeligen förhulla wille. Jag förbliffwer in till min för ögon stående och säll stunde dödh,

Eders Excell:

Actum Ridderholmen den 8. Februarij Ao. 1652.

Ödmiukaste och tienstwilligste Einarr.

Sal: H: Wälborne Herres
H: Johan Berndes till
S: H: Excell:s skrefne
breff, som han dagen för
han afleedh lathit skrifwa
men hadhen icke hafwer
förmått underteckna /.

Berner, Catharina
4. Okt. 1611

[illegible] [illegible] wolgeborner Herr Herr
Jacobo de la Gardie [illegible] [illegible] an Eüwer
[illegible] mein [illegible] dienstlich schreiben
[illegible] E. G. [illegible] sich zu Ehr [illegible]
[illegible] [illegible] von meinem gottseligen
[illegible] meinne Berner [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible], [illegible] meine
[illegible] dienstliche bitte das Eüwer E. G.
[illegible] mich nach gelassenn, [illegible] meiner
[illegible] helffen [illegible] E. G.
[illegible] [illegible], [illegible] [illegible] ich
[illegible] E. G. mit meinem schreiben
nicht angelanget haben, wenn meine
[illegible] [illegible] nicht [illegible]
[illegible] Eüwer gnaden [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] wirdt, Bitte dan
[illegible] E. G. wolle mir [illegible]
an Barndt [illegible] geben [illegible]
[illegible] [illegible] E. G.
[illegible] E. G. [illegible] [illegible]
den [illegible] des aller högesten [illegible]
[illegible] Datum Revall den 4 october
1611

Catrina Berner
seligen [illegible]
Bernner nach gelassene
[illegible] [illegible]

Den Edelen und Wolgebornen Herre
Herr Jacobo De Tugard von meinem
gestrengen manne Jeronimus Brunner
Empfangen wie folgendt
[illegible] den 24 Aprilis gemachet vor
[illegible] 4 lodt 1 qwin fein silber
[illegible] 14 ß — doth — 6 ß
Den 2 [illegible] gemachet ein Ju ein [illegible]
einen [illegible] eine perle dar in gedan
[illegible] vor 16 ß

Den 2 Maius gemacht einen golden Rinch
[illegible] geammelert dar vor 2 daler zu
machen unde wigt durch ungarsche gulden
[illegible]

Den 22 Julii gemacht 2 schottesche [illegible]
wigt das silber 5 lot 1 qtin zu machen
unde de wapen zu steken das stucke
1 1/2 daler

Den 5 Augusti gemacht 1 wapen wigt
6 1/2 lot zu machen unde das wapen
zu steken 1 1/2 Richsd ~~dall~~ zu vergulden 2 ungar
gulden

Den 8 Augusti gemacht Eine flasche wigt 8 lot
1 qtin. Wigt zu einem gordell, ein beslach
wigt 4 lodt min ein qtin zu samen
12 lodt fin silber unde das vergulden unde
machelon 1 lodt Einen Rich daller doth — 12 d

Wigt in einen Rinch gemacht Einen Robine
unde 4 perlen dar vor 1 1/2 Richs dall

Den 6 November gemacht eine schale wigt
14 lodt vor arbeit 13 ß doet — 182 ß

Den 13 December Eine kanne vor [illegible] eine
kanne wigt 50 1/2 lodt vor arbeit zu machen
5 ß [illegible] auf genommen eine alte kanne
wigt 11 1/2 lodt Myt E. G. 11 lodt unde
machelon doet — 151 1/2 ß

Den 28 December [illegible]
gulden [illegible] — 10 [illegible]

En tegen [illegible]
Dese [illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible]
[illegible]
nary [illegible]
Jan [illegible]

Dem Edlen vnnd Wolgebornen Herren
Herren Jacob De Lagardie, Freiherren
zu Eckholm, Herren zu Kolcko vnd
Runtza, Vber der Cronen Schweden
[illegible] Reichsraht vnnd [illegible] Kriegs
[illegible] General vnnd obersten Feldherren
gnedigen Herren zu handen

N:o 39. 41

Gudz Nådh och een ewigh salighet, sampt medh all ti-
„ligh wälferd, Eders Högmechtigheet och Nådhe, altidh til„
„förenne önskandes. Nådige Herre och gunstighe Greffue,
Jagh troor wist, att hwar man, som någhot weet, tackar den
Alzmechtige ewighe Gudh, för de höghe och store wälgerningar,
som Eders Nådh bewijste äre, medh manlighe bedreff i frem„
„mande Land, såsom ock medh Sägerwinning emoot Rijksens
fiender, och mykit annat mera, wårt kära fädernes Land,
såsom ock wår Christelighe Öffuerheet, Alles wår Nådigeste
Konungh och Herre til glädie och gagn, och mykin berömmelse.
Gudh den Aldrahögste wärdigas sådana lycko och framgång
än här effter förmera, alt såsom här til skedt är, han giffue
ock der til en sund helse, macht och starkheet, Ett frijt Mood
och gott förstånd, till alle saker vtretta, Wår Aller Nådig:te Herre
och Konungh, först och fremst til hielp och bijstånd, så ock allom
androm infödddom, til ett gott exempel etc. Dernest, kan
iagh aldrig til fyllest, så högeligen betacka Eders Nådh, såsom än
fast mera skee borde, för alle de store och berömlighe wälgernin„
„gar, som them fattigom Christnom, vthi Stockholms Hospitaal,
så wääl nu nyligen, medh the 30. daler, såsom tilförenne för
några åår, rundeligen wederfarne äre, aff synnerligh barm„
„hertigheetz dygd och liberaliteet, för hwilka alle fattigha, så
wäll quinnor som Män, betacka E: Nådh, och E. N:z Ehrelighe
Greffwinna och huusfrw, på thet vnderdånigeste och ödmiuke„
„ligaste, för ett sådana faderligit betenckiande, och godh wilia
emott the torfftigha och ålenda, Gudh ware loff, som E: N:
godh rådh der til giffuit haffuer, han föröke samma rådh
tusend falt mera igen. Så skola the altidh wara redeboge,
så här effter, såsom här til, innerligen bidia gott för E: Nådz
Högmechtigheet, och för E: N:z kärkomne bedste wen, den from
Greffwinna, dett Herren Gudh ville Eder, vthi alle E: N:z wägh
beware och hielpa, synnerligh wälsigna medh lijffzarffwin„
„gar, barn och blomma, hwilka äre en skenck och gåffua aff
Herranom, sitt helighe Nampn til prijs och tacksäijelse, begge
Eders herligheter til en stoor lust och glädie etc. der til iagh och
dem altidh vpwäckia och förmana skal, til trogne hiertans
böner, til des Gudh mildeligen bönhörer och giffuer, allom them
som aff honom gott begära, thet han ock sielff vthloffuat haff„
säiandes: Alt thet i bidien fadren i mitt Nampn, troendes,
thet skal Eder giffuit warda etc. Hwadh migh tilkommer,
Nådighe Greffue, tacker iagh Eders Nådh fliteligen, och på thz
vnderdånlig:te, för all den ähre skenck, som iagh, E: N:
haffuer nutit gott åt, Gudh then helghe Trefaldigheet, i
wist wedergelle och rijkeligen belöne medh margfallig
wälsignelse, både här på Jorden, och i sitt himmelska
rijke, hwilkom iagh och nu E: N: och E. N:z kärlige Greff„
„inna, vil ödmiukeligen och tienstwilligen haffwa befalet
Ifrå Danwijkz Hospitaal Sancte Bartolomei dagh åhr 61.

E: H: N:
T. W. D. T.

Amundus Bero:
Gudz Ordz tiena

Bekennes iagh Ammundus Beronis Gudz Ordz tienare
och Predicant hoss the fattighe Christne vthi Stockholms
Hospitaal, haffua annammat aff Erligh och Wälachtig
Lars Abramsson Camerare penningar — 30. Daler,
huilke den Edle Wälborne Greffuen och Öffuerste
fältherren, Her Jacob Pontesson Delagardi, them
fattigom hemdt och gunsteligen förähärat haffuer,
aff sin mildhet och stora wälgerningh, then the
ock vppburit haffua, och ibland them strax bleff
vthskifftat, medh all ödmiuck tacksäyelsse, och månge
godhe förböner, huilket och skal skee altidh här
effter, såsom här til, Att så i sanningh är, voit,
nar iagh medh thenne mijn egen hand, och Sig-
nete här vnder, — Datum aff Hospitalet
then 20. Augusti Anno 1618.

42

Bonde, Karl
30 VIII 1630

Wällborne Herre och giffue Jag E. W. afft gud
allmechtig all lycka och lyksaligh wälmåga: och
tacker honom så tienstligen och flitigt för alla
bewijsta välgerningar och den gode affection som
han alltid Mig giort hafwer: Hwarföre
jag mig skyldig kienner så mycket som mig
mögeligit är och J min ringa och fattiga bon
sit finnas kan igen at förtiena: och hafwer jag
bekommit hans bref den 25 julij förmelandes
om den Doctoren at han her igienom skulle
få förenskap: han drog sin väg sedan hwad
anlangar om hans hiewa så bedes jag honom at
han icke wille mig förtenckia at det med nå
got dröies orsaken at jag icke får så lenge til
fräxstylla: ty när jag nu kom hem så hade der
giort imillan förlägen så jag måste låta giöra
andra till der Måste wara höga amag
går som hwarst jag beder gerna före honom
all bifra med sin kista och twå stolar
eller lijgh: och all best som han sig bör
wara: Hwad som anlangar om det iern
rtarker så hafwer jag bestält några skiona
men det mera alt at det icke kunna dem
gifva utan J wåd styke dog skall jag dem
så goda som jag dem sielfft kan få ger
mi låta honom bekomma dem nu först
jag icke om honom behöfwer några Capelen
sådana som han sag her iörtho i min
comme hwar han dem behöfwer wille jag
dem och bestella: Deme mest så är min
tienstwillige begeran at E. W. wille hielpa

mig, at iag icke med den vtskriftningen
Må hafwa bestella för den grafwerdet skull hann
iagh migh hafwer med at bestella. Effter som iag
i min ringa skriffuelse der migh frågar och vth
träd samptligen tienstligen till skriffuit haffuer
Jag beder honom så tienstligen at han wille
holla migh till goda at iag honom så med min
ringa skriffuelse bemödar. Hwad tiänare j kand
honom recke migh at befalla altid gärna at
giöra och beder så gärna at han wille vara
obeswärat och helsa sin gemall med min och
min k. hustrus flitige tienst. och beder at han
aldrig wille låta sig min sack vara befalat
och befaller honom med alt det som E.
N. kärt är gud allmechtig till lifst och siell
aff Örebro den 30 july 630

E. N. altid tienstwillig

Carll Bonde

Konungz May:tts wår allernådigste Herres
och Konungz Högbetroodde man och Swärigis
rijkes rådh, Marsk, så och General Fältherre,
Herr och tillbörlige Herre Herr Jacob dela
Gardie greffwe till Leckö, Friherre till
Eckholmen, Herre till Runsa och Kijkås
[illegible] till handa

Tiänsteligen

Bonde 6. IX 1630

Wälborne Herre Her Jacob delagardie tilförsende käre
lige gode Vän, Jag önskar eders Wälb. med all det E: N:
kiärt ähr af Gudh alz: allsmächtig lycka helse och wäl
mågo, Medh min flitigh willige tiänst tackar iag E: N: för
all god affection och gott beläget, hwilket iag innerligen medh alle
gen tiänst alltid skal efterwara willig att förskylla
och förtiena, Jag kan nu ingen herre icke ...
[illegible]
hafwer, och den betänk, wille gärna låta E: N: wetta
min mening der om, men efter iag intet all så
skriftteligen kan låta E: N: wetta, will iagh der med
hafwa fördragit til dess iag muntligen med E: N: får
tala; Fulgt ähr och ingen herre [illegible] af Arrendatoren på
[illegible] gård i Wermelandh, att iag hoos E: N: förfrå
ga wille, om han någre kiänner [illegible], eller
E: N: i grefwskapet kunde för til köps, Så wille
han E: N: dem med gode Riksdaler betala, eller och om E:
N: wille något ifrån Hollandh förskrifwa, så wille
han gärna förskaffa E: N:; efter E: N: begären, hwil
ket helst wara kunde; Then Kronan som iag bedt E: N:
behof hafwa förfärdiga låtit, ähr länge färdig, men
efter tiden nu ähr hastig i stället, som iag förmi
ner, kan iag den icke inhet försända, utan begärer
att E: N: wille migh med dem låta wetta hwart iag
den försända skal; Hwad andre saker widkommer
så hafwer eder herre Kammerad tilskrifwit, och
begärat att eder wille E: N: sampt eder andre af Rijk
ens wåld wetta; Jag och min k. hustro låta så flitigt
helsa E: N: sampt grefwinnan medh wår kiärlige och
godt willige tiänst. Och will her medh till Gudz flitig
wälmöge [illegible] hafwer E: N: och all det E: N:
kiärt ähr innes alz: befallat. Datum Örebro den 6 Septem
bris Anno 1630

E: B: altid tienstwilligh
Carl Bonde

Vos Carel Boeyder.

presentiert den 14 sept.
1535.

Bonde Karl
16 X 1630

Wälbårne Herre, Her [illegible] Welgynnare, Jag önskar E: Nåds, af
gudz alzmechtig, all Sälla och långwarigh wälmågo, näst wälfärz
feliger Lyckönskan, en diänstwillig och fliitig tacksäijelse för all
godes benägenheet, och mykitt godt bewijst, dett iag effter min rin
ge Lägenheet, kommer mig flijtig weeta, allties igen att förtiä
na; Och effter dett iag intet wist weet, om H: K: Maij:tt min nådi
ge Herre och Konungh kommer hem i höst, och ähnu dett lid
er, så att iagh kunde förfråga migh, på hwad sätt som H: K: Maij:t
om Sleijsbyggningen wille hafwa bestelt; Jag hafwer fuller
talat med en slyssbyggiare i Göteborg, när iag war ther ijgen
en Mr Marcus Jahansen, som berömer sigh den konsten förstå
wijd; och begärade iag af honom en skriftelig Resolution, den
han mig för några dagar sedan tillsändt hafwer, hwilken Reso
lution, och egen hand, iag Eders N: försänder, hwar af E: N:
kan see hans meningh, synnerligen i dett, att han will hafwa
slyssorna aff träd, och aff steen will, som han säger, kosta
alt för mykitt; Men meenar han, om the af träd blifwa
rätt byggde, med fast furu, under i watnet, och ek ofwan
watnet, skole the kunna stå i 100 åhr; och dett träd, som
alltid ähr wått, dett håller sigh friskt; Han skrifwer sigh der
till wilia hafwa 600 [illegible], men iagh menar at goda
[illegible] tillsätter skole wäl göras; han skrifwer och som E:
N: sielf af hans skrift see kan, att han ähr till wille hafwa the
er 2500, dem han till planker will såga låta, till att göra
[illegible] af; Men ähnu dett ähr, så måste tillförene [illegible]
till the till, antingen slyssorna skole byggias af steen eller
trää; Och skulle att detta nu uppställas, och byggas; Hwar
före begärar iag diänstwilligen af E: N: att E: N: wille be
wisa mig den benägenheeten, och tala med the andre Wäl-
börne aff Rijkens Rådh, på hwad sätt iagh mig i denna
saken skall förhålla; Och om iag skall låta bygga [illegible]na
der till; hwarest som iagh them der näst hoos finna kan, när
bygga låta; Och förnimmer iag att ek sådan med hand säg
er, skole i Dalar sågas; Och wet iag intet andre gode herrar
kan för hoos om [illegible] beder iag E: N: diänstwilligen, att
E: N: med the andre gode herrar, wille skrifwa H: K: Maij:tt till
och försända H: K: Maij:tt Marcus Jahansens egen förslagh;
Jag förfrågade och Mäster Mr Marcus om han wiste någon
råd till att [illegible] the underwattnsens skapat, eller om han
och sågar eller skrifwer i sin egen skrifwelse sin meningh;

Jagh förnimmer wäl att almogen intet hafwa giordt sin flijt und
grafwarnes arbete, alldenstund ingh och andre hinder och förfall
äre förhindrad worden, så att ingh i sommar intet hafwer åtte
kommitt dit; doch werckat intet; hwad grafwa wid kammar
mer änsom för ett åhrs arbete; men ingh förnimmer att
enn part, hälla almogen [illegible], at om the giörde grafwan på
ett åhr färdig, skulle the sedan intet mera niuta H: K: May:ts
bref, ensim ett åhr; Oansett the hafwe tu H: K: May:ts bref
och ingh them både muntligen och skriffteligen berättat haf
wer; kan skee att någon min wän [illegible] kan, som [illegible] gör
[illegible] att [illegible] går fort; Jag will och tiänsteligen hafwa
mig förfrågat, på hwad sätt, the 3 häradgen, som grafwan und
mera arbete war till hafwa wedertagit; ett förfärdiget; Om
the och icke nu på hwar person i [illegible] skola [illegible] [illegible]
tre Rijksd:r, [illegible] will penningar till, som bij med i Markus
Hagensens Resolution, Jag haffwe Cammarråden en gång war om
till, the skulle till mig igen, och mig föra sådant intet till
att giöra, utan Rijksens rådz wetskap, i H: K: May:ts frånwaro
Och äre hafwa orsaken hwarföre ingh intet hafwer warit
wid grafwan [illegible]; att ingh hafwer måst hålla på och [illegible]
från här i Närike och Wärmeland, och drifwa på [illegible]penningar
ne, [illegible] löper här uti Närike 4000 Rijksd:r. hwilket äre 14000
D:r kopparmynt R:d a 14 m:r, [illegible] äre allareda [illegible]
mit 12000 D:r, så att ingh menar i näst tillkommande [illegible] för
[illegible] här för Närike; J Wärmeland äre min [illegible] håller
[illegible] håller uppå och [illegible] b:te penningar uphära; [illegible]
[illegible] äre här lika [illegible], och befruktar ingh at [illegible] hafwer
[illegible] i åhr, änsom i fiol, orsaken at mästedelen i [illegible]
land äre [illegible]; Och the måste [illegible] [illegible]
efter [illegible]; När på ingh af H: M: ett [illegible] med
[illegible]; Och will här med hafwa H: M: till [illegible]
[illegible] giudz allzmechtig tiänsteligen befallat. Datum Ore
bro Slott 26 Octobris 1630

E: K: M:

[illegible] [illegible]

Carl Bonde

Konung. May:tz min allernådigste Herres, och Konungz Rijkz Rådh, Sweriges Rijkes Marsk, och General Feldtherre; Edle och Wälborne Herre, Her Jacob de la Gardie, Grefwe till Leckö, Frijherre till Eckholmen, Herre till Kolka, Kidge och Runse, aleste till handa tiänstligen

Carll Bondh

Alsoe wij onder geschreuen door Graeff Boss stathoulder van
Vtrecht sijn versocht om voer sijn mayesteyt te doen maken offte
bouwen eenige sluys wercken dwelck wel 8 offte 10 sullen moeten
wesen int getal waer aen veel gelegen is om dye wel te besorgen
ende voer alle prijckel wel te voersien verhopen wij onder
geschreuen met Godes hulpe sijn mayesteyt getrouwelijck
daer in te dienen ende dat om een redelijck salarijs soe de
heere gesontheyt wijl verleenen

Alsoe in absentye van sijn Genadichste Mayesteyt geen bestek
en hebbe cunnen maken van de gelegentheyt der sluysen door
dien wij sijn mayesteyts wijl offte meyninghe nyet weten en
wijsten offte sijn mayesteyt van hout offte steen gemaeckt wijl
hebben maer ons duunckt nademael wij het hout soe veelen als
wyeren daer wel toe dyenende soe abbondant hyer te lande
hebben ende het wyeren hout onder water nyet licht en
vergaet ende tusschen wynt ende bouen water rammen ewelick
gebruycken ende met teren onderhouden datte lange duyren
can want alle die sluysen met steen te maken wylde een
schrijckelijck gelt costen nademael dat het cement offte tras
soe duer ende so quaelijck te becomen is ende ock sonderlinge
veel gebacken steen toe behoeuen soe dattet hoch int gelt
soude lopen en mijn raet met hout wel becomen ende dat het
sijn mayesteyt oock hem selues ende meer andere dinghen die
hyer toe behoeuen als eyser werck ende dier gelijcken wat
de neerlantse tymmerluyden aen gaet sal de meeste bewaringe
geuen want daer gaen tegenwoordich in hollant grote dachhuyren
wt ende ten anderden wilen sij node van huys of sij willen
grote dachhuyren verdienen soe dat ick mene dat men se onder
een rijcx dalder dachs hyer nyet crijghen en sal bij namen
soe sij haer eijgen costen moeten doen / ende sullen ock al
goede versekeringe voer haer gelt willen hebben doch sijn mayesteyt
cant daer voer sijn volck laten aennemen soe se best connen ende
ende versekeringe doen maer soet nyet alleens en is wat volck
datmen hebt ende ick ock nyet geerne met drinckers en clinckers
te doen en soude hebben waert wel soe goet dat ick eenige
cloecke mannen van kennis te ontbode dat wrochtere luyden
waren als gaedtmeyster en vorstluyck 4 offte 5 maer het can
lichtelijcken weder in comen en ten can ock nyet veel separeren
want als wij 5 offte 6 cloecke mans tot ons beyden
hadden souden wij 10 offte 12 mannen al veel wt rechten om
de gronden drempels en duyren te maken ende te versorgen
waer op wij onder geschreuen onser tweeen mestelijck
onse opmerck sullen nemen op dat alle dinghen wel
versorcht mogen blijuen want quamder eenige feijl tou
ons werden gewetten soe dat den last op ons sal comen waer weer

Waer voer wy ock den redelyck salarius behoren te genieten
stelle dit in discretie of wy ock onser beyden nyet wel
vytlick ryck dat elck ter maent en behorende hebben want
het sal best by de maent gaen ende met het werck ock
want daer comen heylich dagen en dyer getyden soe hebben
ons de goede heeren te ordeneren of wy op sodanige sulcken
wercken ofte nyet / wederom offer dan eenige tyt by ons
versuym versuimt worde sal aen geteykent ende of getrocken
worden / maer of hem yemant besteden in syn mayesteyts
werck sal die maent eyhewel gaen ofte soet Storckholm
op de schepsholm gebruyck is / ende alsoe bouen verhaelt
is omt werck te hueren dat staet by syn mayesteyt oft door
syn werck gedaen sal worden of door myn soet door myn
gedaen soude worden soe dyenden syn mayesteyt myn soe den
man by te woenen dat is ~~[illegible]~~ ofte soe dit werck
in hollant ende ock hyer verseckeringe voer haer penningen
van doen hebben welcke hy wel doen van soet syn mayesteyt
op hem begeert nademael hy doch jaerlycks een merckelycke
somme gelts moet betaelen aen de werken

daer toe nodich /

By myn Marcus Jansen

By my Aert Gelaets

Van wegen dat costelycke schip datter voer Storckholm
gesoncken leyt weder op te crygen is ons door Godts
genaden een seer bequame myddel in gewalden wy met
godts hulpe nyet en twyfelen of een is weder op te
crygen soet nyet te dyep gesoncken maer de buyck noch
bouen de modder leyt ende datter nyemant mede doenden
en waer ende syn mayesteyt gelieften te dragen welcke
sondyt sonder syn ende ons costgelt ende weynich voer
onse moeyten wyl betaelen te wyllen wyder mede doenden
wy met godts hulpe op crygen maer aen
maer anderen daer wel van geeyst hebben ons wyl laten
toecomen soe wouden wyt met godts hulpe wel
by der hant nemen ende ons beste doen

Ick ben ock de man dye ock ouer 6 jaren den syn
mayesteyt lastmael bewoden was een gerechtighe wel
van 12 ... water by de stat Gottenborch ende de
om leggende landen te doene waer door men heer de
comstlaer in gat waer den syn mayesteyt doenmaels een
goet gewalden hadde maer myn de canselaer schuer seyde
maer mocht eyhewels door gelegenheyt geen antwoorde
becomen van men seyt daer en geschyedt nyet voer den tyt.

Memoria vnd resolution
von Marcus Janßen

Edele myn heer de stathoulder G[illegible] raect bont gedynt
is niet de werken weert te gaen te weten met de sluysen
dieder gemaeckt sullen worden tus[schen] Uebro ende Duerbro
daer tot behoef van dyen dyenen gehouden te worden 5 offe
6 hondert masten ende daer of doen sagen 2 offe 2½ hondert
delen tot de vloeren van de sluysen de reste an de syden
dwarsdeels ende dyer gelyken / met een 200 wackere eeken
bomen om daer mede ~~et~~ offe doen sagen 1 offe 1½ hondert
planken tot de duren van de sluysen dye 3 duym dyck
behoren te wesen de welcke ende wynter ~~gesarcht~~ gehouden
ende gesarcht mosten worden om te drogen op datmen dye
dyngen in vorraet mochten hebben

Marcus Jansen

Bonde Karl

52

påst skriften

Wälborne greffue iag beder honom tienstligen at han wyl hielpa
mig hwar på denna saken at arbetit huad gåfft hans
tiena pliga nu hwart åh arbeta af hwarn på sin
egen kost. om it kompanij nu og i 14 dagar hölle på
det Mine arbetit der som bönderna kost icke kan tyll
ricka: på det detta arbete Måste så wijt koma i denna
sommar som iag i mit breff till regeringen rådit förmelt
hafwer. Der höst beder iag honom flitligen og tienstligen
at iag og i dessa 4 förlidna åhr måste hafwa mist
förnimt mack dog Man 400 dall om åhret th
445 rix dall iost hwilket int kan förslå för det
iag der för kost hafwer: E. gamall salbender i
giökboo Marckwist sedan han hemmed sedan han för
man detta arbetit begynt våra saite H K M 1630
og gaff sig ut för E. flijtsbyggiare fick den resan
för han sig der på 236 dall för 59 rix dall og i fiord
wor han i stockolm med mig og gaff stora saker an
dog intet wert. Då gaff honom H F N palzgrefwen
300 dall: og Mater og kosten serdeles betalt og
om iag nu int skulle hafwa för mina reser og för
ringh som E. part kan skia mera så hinder mig skr
jer i förner Derföre hafwer iag all min tillför
sigt till K N at i falla mig bij om dit dissesmass
aff några: wij huad Måta iag med min ringa tienst
kan tiena honom till tienst og betyg skall iag alltid
gerna giöra hwad han tekkes mig at befalla:

E N

till wyllig tienst

Carl Bonde

Wällborne herre jagh beder E. N. på det tiensligaste at
J wylle mig icke misstänckia i det at jag E. N. så dristig
om mina saker bemödar. det giör all den goda för
troande som jag till honom haffuer wet wyst at jag då
får swar igen: Jag haffuer icke welat sat detta i sit
skriffua breffuet ty jag menar om det belijfft så
E. N. behagar at det med Marcus jonson uth
lintzsiane skulle aff E. N. sendas till h. K. M.
det jag gerna såge så framt E. N. tyckess at
jag kunde haffua der någet gåt aff detta så
well som mera som min wälfärd kan angå jag
alt samma wyll haffua stellat honom i hender
derefft så bedest jag flitigt före at den kiorne
the så länge drögt med jag skulle sent henne
med min swåger h. gustaff lienhiöfde mer
beltaren som tyghen giorde han bedrog migh
Det wäri gåt at han måtte behaga honom stråd
kläde som man wyll haffua der på kan man
låta giöra at beder tiensligen om förlåtelse at
der med så länge drögt the kiestan som de
bör wara j den the der og till nyckelen haffuer
sel waten som kiovan förer faitsfoert og flyste
farit skall giöras effter den platz som fromm
för kiestan the. min K. hustru låter så flitigt
helsa E. N. og jungfruan han beder så at han
wyll giöra henes effterskijlan at hon inte skriffuer
jungfruan till hon haller alt E. wid stengian
iag beder tiensligen at E. N. wylle låta mig wita
om iag i någon måta med min ringa tienst kan
honom betiena så gerna iag det skall effter ko
mma. og befaller honom gudh alsmechtig tiensligen

E. N. a. T.

Brandt

Bonde Karl
18 XII 1630

Wälborne Herre Greffue Jacob de la Gardie, Jag
önskar Eders Nådh af hiertat alzmechtig all lyksalige
margh lycklig hälsa och välmågo; Nest min villige tiänst
tackar iagh E: N. för alt godt bewijst; hvilket iag altijdh
giärna igen förskyller och förtiänar. Jagh kan Edher
Nådh icke oförmält låta, migh hafua förnummit af Ähren-
fr Leutenanten Tomas Thomasson, att han will igen
ställa alla the knechter som i förgångne åhr ifrå thet
Skrifningen hafua [illegible] hand, att sättia under Rijt-
teriet; hvilke hafua sigh med stoor [illegible] undsatt
sigh, och bleef frå Mynstringen af E. N. förbegärdt att
vindhe, någon tidh war effter Ritmestaren Zacharias Pauli
med Sin H: K: Maij:tts fullmacht, i hvilken honom
effterlåtit war, förskaffa sigh Complett Compagni; thet iag
honom tillåtit här i Nericke, att antaga the som så
hafua med stoort besvär sigh utgiordt, och hafua
fått sin tillrekningh, och äre allareda utgefördt, hvilket
intet äre godt igen taga; hvarföre skiönar migh
bäst vara att the tilsatte Rijttaretta blifua vid sin
upbuurne Ränte; Och war medan så trängde att nå-
gre knechter fattades i Compagniet, äre här fuller många
effter them, när man begijnnar granneligen ran-
saka, Skal iag och här i Ståt Hållandomme med flit
sådant ransaka låta; Eliest äre thet någre bönder som
hafua löst knechter, och hafua Mynsterherrarnas
pass, att the för knechten skole frij wara, hvilket
till bliffuer them nu aff Officerarna förvägrade, oansedt
the ingen underrättelse hafua hvart wardagliga
knechter äre vtagne, antingen the äre för
mig ute eller döde, eller the i lifue äre; hvarföre
begärer iag af E: N. att E. N. wille skrifua migh till
att iag wäl effter ransaka låte, så will iag annotera
hvar bonde och hvars pass han hafuer, sampt och
fördhera, hvart the äre utagen hafuer, och all Officerar-
na gifua wijss bescheed ther om, förmedelst the ther
dhem förrestera; Och will her med thet gunsteliga till
migh wälwilligen befalla E. N. och ald wad E: N.
kärt äre gudh alzmechtig till gunsteligh beskydd.
Datum Örebro denn 18 Decembris Anno 1630
Jag hafuer thet Nija tidender ifrån Nerike [illegible] migh
her medh E: N. försändt.

E. N.
ad.
Carl Bonde

Konungs Maij:tt min allernådigste Herres och
Konungs högbetrodde man och Sweriges rikes rijks
Marsk, och General Feldherre, Edle och wälbördige
Herre Herr [illegible] delagardie Friherre till Läckö
Frijherre till Eckholmen, Herre till [illegible]
och Kinnst, [illegible] till [illegible] tienstligen.

Bonde, Karl
30. I 1631

Wälbörne Grefwe Fältherr Jacob delagardie, E: N:
önskar E: N. Alzwåldige Konungz Nådh bådhe ewige
Saligh wälmågo tilstånd; Önsker iagh aff gudz ag:lig
alltidz långwarigh helsa; Näst min willige tiänst, tac-
ker iagh E: N. för all gott beteißt, hwilket iag alltidz med
underdånigh tiänst gärna igen förskylla will; Dhet kan iag
E:N. icke oförmält låta migh haffwa E: N. skriffwelse
för någon tidz sedan bekommit, förmälandes om nå-
gra Rytare, at iagh dem besöka skulle; Så haffwer iagh
effter E: N. befallningz dhet efterkommit, och besökt
dhe Rote ifrån Wärmeland och Skyra här i Närike;
hwilke 12 Rytare aldrig så wäl Muntrade äre, som
dhe gamble Rytarna; Hwarföre synnes migh best
wara at dhe under Rytarit blifwa aldrigstundes
dhe med stoor beswär haffwa Rustat sigh allenaste
haffwa fådt sin Rante aff förlåningz bönder; Dhet
haffwer iagh dhertill [illegible] för wårt ansendt skull låtet
dhet 8 i Wermeland synnes; effter Compagnit i
Wärmeland intet war Complet, wedan officererna hade
några här i Närike; och skulle alltså med skiuts besk-
wijst aff och an, dhet med almogen klagat besväras
aff skiutzning och gästning, aller så heera den Special
Munstrings stedz; Eller Rytarena skulle öffwer sitt
besvärades almogen med skiutzningh och gästningh
dhet mindre skeer, ther så wore at hwilke officer-
arna förtenkes några hwilke, finge dhe sin Compag-
nij wäl Complera med dhe Lösdriffware; som haffwa
skickat sigh undan för Rotskriffningen i förgån-
gne åhr; ther så wore dhe sin flijd göra skulle dem at
uppsöka; hwilket iag öffta haffwer befalt dem göra
Dhes sänder iagh Rytarnes Namnen för den Ordel här sam-
bijfallet; Hwad Gästwan anlanger; så är han här till reds
och kommer E: N. bönder nu i desse dagar och drager
hädan; Jag min K. hustro och barnen låta så fliteligast
helsa E: N. och E: N. Alzkelige K. gemål; med wår kär-
lige tiänst; Dhet befaller E: N. med all dhet E: N. kiärt
äre gudh alzmechtig till all långwarig wälmågo.
Datum Örebro then 30 Januarij Anno 1631

om E: N. wille [illegible]
aff Claz [illegible] at [illegible]
iagh [illegible]
[illegible] Carl Bonde
[illegible]

Effter in Registern befinnes [illegible] skrefne
ne [illegible] bidt med Ransoningz
Under Erich Nyrolsons Compagnij 1631

[illegible] offta [illegible] ifrå [illegible] lands —

Biörn Eriksson i Fenögraffen
Nils Biörnsson i Tuinsta
Törbiörn Nilsson i Döös
Anders i Norappa
Anders i Hördsviles
Erich Andersson i Riise
Anders Jonsson i Mellerås
Per i Hämmerwiks

Under Johan Johansons Compagnij

Desse fyra äre ifrån Ni- wiker —

Per Andersson i Sandbij
Jöran Jonsson i Örkena
Biörn Germundsson från Åsen
Nils Olofsson från [illegible]

Konungz Maij:tz min allernådigste Herres och Konungz
högbetrodde man och Sweriges rijkes rådh
Marsk, så och Generall feldherre: Edler och Wel
borne herre her Jacob Delagardie Grefwe
till Läckö Frijherre till Eckholmen, herre
till, Kolka [illegible] och Runsa; wårda till handa
tiensterwilligen

Bonde, Karl
12. III. 1631

Wällborne Herre Her Jacob Delagardie, Käre
Herr Måcher, Önskar och hiertheligen allmögen tilstånds, än
eller iagh aff gudz alzmechtig ewiges långvarigs tei
fria; Näst min willige tiänst wälker iagh E: M: för alla gode
beteyst, Huilka iagh med en welgrtagen tiänst welde willig
finnes att förskylla och förtiäna. Jagh kan E: M: icke
oförmelt låta hwij i dagh som äfr den 2 Martij haffwa
hår i wärmelandz E: M: skriffwelse bekommit, förmäl
landes om eder 50 tijmmer hafwra, som i Örebro liggia
då haffwer iagh landzhöfdingen war han tilskriffwit
att han till Arboga efter E: M: begären 30 tijr: förskö
ra skal, och eder 20 tijr: öfwrige Kammar i Örebro
liggia låte; Anlangande skiuten och Skiällan som
E: M: skriffwer om, will iagh så snart iagh till Ör
ebro kommer beställa, så att E: M: med första
wara skall bekomma, Huad eder skiffer, Korker
och Stickor widkommer, så göres eder intet här
i Wärmeland widh Factorijt i Arboga, der E: M:
wille H: K: Maij:tt Factor i Arboga tilskriffwa, bättre
te han alt well; Och will iagh icke dess mindre
skriffwa honom till, när iagh till Örebro kommer
så att eder och medh första E: M: skole tillhanda kom
ma; Jagh förnimmer och aff min K: hustro E: M:
kiäre Gemåll wara ded gudh hafwer lijff, förlösst att, dess
att gudh haffwer E: M: den ungh son giffwit
Huilken gudh sin welsignelse förläner, i gudz kun
skap opfostrades i gudz fruktan, sigh och E: M:
till Hugnad och gläde; önskar och att E: M: kiäre ge
mål till sin fore stijrkia komma måtte; Wan i
så ämnar och min K: hustrus wägnar tiänstligen
helsa wille; önskar och min K: hustro helsa eder,
N. [illegible] med min kärest willige tiänst
Och will här med till gudz [illegible] wälmagt
befalla E: M: sampt E: M: Käre Gemål, sampt
E: M: unge Lifz Arffwingar gudz allmechtiga
Datum [illegible] denn 12 Martij Anno 1631

E: M:

Tienst

Carl Bonde

Landwirtschaft Bayern

Verordnung zu Ihr Mtn: Furtzeder

100. Halßverschlingen — 5 Thr { fordaus / Flamysleum

100. Fürbradd Stück — 2 fl:

100. Unbradd Stück — 1 fl:

1 – : Schierlich —— 2 Thr

1 – Gliestrolle —— 3 fl

1 – : Schenda —— 3 fl

1 – Sarkla oder Kirkla – 3 fl: { fordaus / Flamysleum

Kein Hefftr —— 5 Thr:

60

Konung Maij:tz min allernådigste Konungs och Herres
Högbetrodde man Rijkzens rådh, Marsk,
och General fält herre; Edell och Wälbörne
Herre Her Jacob de la Gardie Greffuen till Läckö,
Frijherre till Ekolhaman; Herre till Kolka
Wijke och Runst; detta tiänstligen —

Bonde, Karl

Wälborne Herre Her Jacob delagardie, Edert Nådh
önskar iagh af gudh alzmechtig all wälmåå [illegible]
oss tackar E. N. för all godh beteist; det iagh gärna
igenskyldigh är och förtiena, iagh skal [illegible] till
ge tiänst E: N. icke [illegible]; iagh hafwer
med [illegible] befalla låtit om den skrifwen E. N. begärat
Hofmästare; [illegible] förnemste [illegible]
[illegible]; begärer at E: N. iagh [illegible]
[illegible], betalningen will iagh af
[illegible] till [illegible];
iagh betalat [illegible] 397: 20 [illegible] iagh [illegible]
[illegible] till Örebro igen; [illegible]
[illegible]; [illegible] General Mönstringen; så hafwer
[illegible] ifrån Wermeland [illegible], så
[illegible] i Wermelandh, som i [illegible]
ähr, [illegible] oss till [illegible]
oss [illegible] begärat iagh E. M. [illegible]
oss begära att Wermelandz folket i Wermeland måtte
[illegible], för [illegible]; oss [illegible]
[illegible] af Krigzfolkz [illegible]; [illegible]
[illegible]; om man [illegible]
till [illegible]; begärer derföre [illegible]
[illegible] at E. N. wille [illegible] Mönstringen
[illegible] i Landet [illegible]; [illegible]
[illegible]
[illegible] E. N. [illegible] E. N. [illegible]
[illegible] E. N. [illegible]; gudz alzmechtigs
[illegible] befallandes. Aff Örebro [illegible]
[illegible] 29 [illegible] Anno 1632

E. N.
altid tienstwillig
Carl Bonde

Konung Mai:tz till Swerige [illegible] allernådigste Konungs
och Swerigis [illegible] troo man, Rijkz Rådh [illegible] och
Marsk [illegible] och General Fältherre, Edle och Welborne
Her Jacob de la Gardie, Greffue till Läckö, Frij-
herre till Eckholm, Herre till Kolck, [illegible]
och Runsa; [illegible] [illegible] [illegible]

Bonde Karl

Wälborne Herre dör hiertelige helsning önskar E. M.
af gudz alzmechtig alldes wälfärd; och takar E. M.
för all gunst [illegible]; och iagh medh [illegible] tiänst
gerna igen förtiänar. Hiertterlige takar iagh E.
M. för förmaningarna iagh bekommit hafuer; huad
[illegible] till [illegible] anbelanger, så skall iagh så laga
att den medh första skall blifua [illegible]; E. M.
tiänare haar här och medh 600 Rd. [illegible] iagh låte
[illegible] medh [illegible] komma till [illegible]; [illegible] som
E. M. skrifuer skulle ifrån [illegible] hit förskrifwas
ähr ännu inthet kommen; [illegible] iagh med E. M.
tiänare [illegible] [illegible] effter [illegible], och hafuer
iagh E. M. [illegible] [illegible] [illegible] förståt och [illegible]
[illegible] och [illegible] hit [illegible]; så skall
iagh dem här ifrån förskaffa; Migh ähr och effter
E. M. [illegible] [illegible] [illegible] anbelanger, huilket [illegible]
ähr [illegible] till [illegible] [illegible] [illegible]; Med
[illegible] förflittat och [illegible] [illegible]; [illegible] för
[illegible] iagh E. M. br. [illegible] här [illegible]; [illegible]
[illegible] medh [illegible] [illegible] [illegible] E.
M. medh E. M. [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] gudz alzmechtig [illegible] befal
[illegible]; [illegible] Örebro then 7 Decembris A:o 1631

E. M.

altid till tiänst

Carl Bonde

Koning Ma:tz min allernådigste herres och Konungz Högbetrodde man, Sweriges Rikes Rådz och Marsk, så och general Feldherre Ståthållare och [illegible] Her Jacob de la Gardie greffue till Leckö, friherre till Eckholm, herre till Kolka Runda och Ringsta Riddare vetta till hända tiänstligen.

Wälborne herr Jacob delagardie E. N. önskar iagh
af Gudh alzmechtigh alltijdh wälmåå; och tackar E. N. för all
godh beltijst; det iagh annars beredwilligh tienst gerna igen
förskyller och förtiener; Jagh kan E. N. nåst[illegible] till
[illegible] icke underrätta; migh kom intet hafwa fått
Exemplar för den skrift som E. N. begärade beställas här
i [illegible]; Jagh lät mycket wederfordra den, doch kunde
intet bekomma; Men migh loffwades den efftersöre
sändas, begärer derföre att E. N. så laga wille at Exem
plaren medh första hit komma måtte; för det skriften
måtte blifwa slagen, förän som bonden medh [illegible]
ingen skeer bestella; Jagh begärer och tiänstligen att
E. N. intet wille hafwa migh i någon (annat) förtänckt, för
det iagh till E. N. skrifwer som begrafningh icke kom, det iagh
gärna hafwe willat, men för [illegible] beställningar om
kopparköpfenningarna som S. K. M. [illegible] migh [illegible]
de [illegible], måste iagh igenom [illegible] och dagh migh till
Wermland försöka, effter Almogen [illegible] den [illegible]
i Mörckren församblat; och [illegible] war [illegible], [illegible] iagh
[illegible] om [illegible] dagen [illegible] och war i Carl
[illegible] om [illegible]; och bestelte om de 15000 [illegible] som
der ifrån till Kopparbergett församblat skulle af [illegible]
köpfenningarna, förmodar derföre att E. N. migh
intet förtänker; E. N. [illegible] sigh [illegible]
at iagh i [illegible] medh E. N. talte om det [illegible]
som iagh [illegible] göra, medh [illegible]; det han för
gaf sigh intet kunna göra förän som han till sina
land komma kunde; begärer derföre tiänstligen
at der i [illegible] så någon tidh mista kunde at han
dit sigh måtte begifwa fåå; Anlangande de 5 [illegible]
[illegible] som ifrån [illegible] äre [illegible] förlöpande, så äre
de här ifrån och 5 i [illegible] igen [illegible] af [illegible]
[illegible]; [illegible] äre [illegible] af de som för [illegible]
[illegible] hafwa [illegible]; och äre derföre [illegible] af [illegible]
[illegible] iagh [illegible] förmaner, och
begärer att i migh [illegible] till [illegible]

Carl Bonde

gifwa wille, så at eder K. M:ts slåttet omolesterade
blifwa måtte, doch om min K. Gustaf lätte fä-
digt bref E. K. M. stämpel E. K. M. Eftersäger kunn giöra
Och will igh her medh till högwärdigh wälmaga
frön Strängnäs hoffwet E. K. M. medh all wärd E. K. M.
Konunge öga gudz allzmächtig befallat. Aff Örebro
denn 21 Martij 1632

E. K. M.

a T wilig tienst

Carl Bonde

Konungz Maij:tz till Swerige, min allernådigste Konung och herres
Högbetrodde man Sweriges rijkes rådh Rijkes Marsk, så
och General Feltherre, Edle och Welborne Herr Jacob
De la Gardie greffue till Läckö Frijherre till Eckholm
Herre till Kolka Rudha och Ramsa; tillhanda till
Hende a tienstwilligen

Földe herritt hemm belägenn vnder Kilandr

En gårdt Skuntorp vti Wåplunde Sogen.

Minn herritt hemm belägenn vnder Röbirg

En gardt Svantorp. vti Rimvardt Sogen.

Rentte.

Smör ---------- 6. ℔

Årligs gester ------ 6.

Konnungs gester ------ 2.

Dagsvärk: -------- 6.

Skattgardt ------- 9. skp.

Huar 6. åhr { Stedie og förings öyre -- 2
{ Lärost -------- 8. åln.

Desse och dee gården som ingå dett Földe herri hesstom begerres tilbyttes.

Kyrkwerdar ähro til Seastrel anordnade til Slåtz kyrckiorna

Jöns i Ekby Torp i Långbro sochn
Jöran i Marck Abdenn — gambla Kyrkwer
Per Pärkonsen i Örebro

Anders Bengtsen i Kuista
Nils Jonsen i Åwasta sochn i Åby — Nÿ Kyrkwer
Per Olofsen i Lundby i Långbro

Bonde Karl
1. VI 1633

Wälborne Grefwe, Herr Jacob De la Gardie, E. N. önskar
iagh af Gudz alzmechtig all Lyckzaligh helsa och wälmåga
och tackar E. N. för all kärlich godt; det iagh medh willigh
affection gärna aftiänar. Och såsom E. N. af min sidste
skriffuelse förnam em graffuer, huilka emellan Calmaren och Mälaren
[illegible] bestemda war; om och the förrige bref som
förmelte om Eder Riz Cr. på Mantalet; Alltså ähr iagh
tiänstligen begärandes at E. N. medh första wille sam-
ma bestiär i besinnelse hafwa; och Resolution der
på hit förschicka; thij Skiepzbijggiarna Liggia migh öffwer
med Arbetet; men iagh kan intet i saaken sjelff
sigh uträtta, förrän som iagh E. N. Resolution bekom-
ma; Dernäst Skiepzbijggiarna hafwa [illegible] till at
Månadtligen hafwa skolat; [illegible] ähr och ingen [illegible] i
Rotterna insatt i desse Tris Graden; [illegible] effterklän-
mit som E. N. i Wästernääs sigh Resolverade; at Com-
missarierna skulle Rotschrifwa allenast. Anlangandes the
damman som Ryttarna i förläningh i [illegible] effter-
låtne ähre, så ähr iagh tiänstligen begärandes at the
wiss förordningh i Räkningz Cammaren måå göras på
alle Partzeler som effter wanligheet bruukt, pläga utgöras
till Cronones bruuk, som ähr Maal, wins, [illegible],
Stårkar, [illegible], och annat; [illegible] Partzeler
wndantagandes dem måå Ryttaren sielf handla med
Bonden om, [illegible]: Andre Partzeler måste till bruk
[illegible] fortgångh saliaß effter förordningen till Arren-
datorn; Huilke Partzeler Bonden eller Ryttaren [illegible]
[illegible] förselia skall för penningar. förmodar at E. N.
medh första Resolverar sigh der uthinnan; thij iagh wille
gärna at Stockholm; men iagh kan intet komma
förr än som iagh kommer Skiepzbijggiarna til arbetz.

Anlangandhe Hammarsmedherna som E. M:t i sin skrifwelse
förmäler; så will iagh E. M. beråttan giöra, att effterkomma
der den Mening som E. M. hafwer skrifwit är till att
antaghe Hammarsmedherna; Dätt igenom min skrifwelse
medh them befallt migh om dem att förskaffa, deß-
mer E. M:t skrifft nogott här lata bestå; will iagh med
willigh tiänst sammaß Rettebegin. Och will till ewigligh
wälmagh befalla E. M. med E. M. kiärlighe kiär
gemål och Lifzarfwingar then alzmechtig Gudz nådigste
beskydd. aff Örebro then 11 Junij Anno 1633

H: May:tz min allernådigste Drottningz och
Rijkzens Rådh, samt Sweriges Rijkes regerande
Rijkz Marskalk och General Feldherre. Edle och Welbårne
och Grefwe Jacob DelaGardie Greffwe till Läckö, Frij
herre till Eckholmen, Herre till Kolka Kiege
och Runösa; Wänligen tillhanda Tiänstwilligen

[illegible]

Wälborne Herre Hes Greffwe, Greffwe Jackop
Delagardie, Jagh önskar E:N:de aff gudh allzmechtigh
all lycka och wälmåga, Och E:N:de tiänstligen betackandes
för bewijsta wälgiärningar, hwilka migh kiänner
migh skyldigh wara effter min ringa förmågha att
förtiäna och afftiäna denn stundh migh tillfaller
Och kan E:N:de tiänstligen icke oförmält låta
migh E:N:des skrifwelse till handa kommit wara, hwar
uthi migh dessutom migh förmaner angående dett
45 skipp koppar hwilka migh menade skulle wara dett samma
som E:N:de menade man skulle kunna uthföra arbetet medh
graffwan medh, så finnas dett fichthöllet i Nyia Kopparbärgz
Räkningen införde på Cronones kost, doch hafwer migh
aff denn som dett ähr befallet lätteligen at bekomma
Och uppfylla stollen medh så at han funnit rätt, thy så
denn ähr Ingenting giortt, Och tackar iagh gudh som
hafwer wälsignat bolsbärgz i Lapmarkenn, gudh låtte
dät så länge wara och hwidare wälsigna, Jagh bekom
i dagh breff ifrån Erlandh Månsson hwilken skrifwer
at dät der ähr [illegible] sigh, hwar dagh bättre ähn
annan, såsom Och hafwer han dem förre, Och att ifrån
alla the Lapmarkerna komma folk dragandes, skickade
till at begiära privilegium så at resa bärgzwärkz
gudz giffwer till lycka, hwadh som angår Jagh nu, skall
kunna komma här ifrån Och dät nu, dät migh giärna ginder
Effter E:N:des begiäran, Mån Cammaren biör nu sin
Räkningh för Regeringen, hwilket rätteligen ähr [illegible]
kommer till handa, Och förän kan iagh funnit komma här
ifrån, Jagh tackar E:N:de och på dät tiänstligaste för breffwet
till bundnas [illegible], hwilken skrifwer migh Och till at han
nu har dät, skall nu wäll resa färdigt, Detta migh E:N:de
på thet flitigaste will hafwa tiänstligenn ordnat, Och
befallar E:N:de medh E:N:des höga wälmåga gudz mächtiga
protection, Datum Stockholm denn 14 Aprilis Ao 1636

E:N:

aller tiänstwilligh

[illegible] Hand

Hennes May:tz min Nådige Drottningz Och Sweriges
högbetrodde man Swärigz Rijks Rådh, Marsk og Generall Fält
Herre President Vthi den Konungelige Krigzrätten Och Lag-
man Öfwer Vplandh, den wälborne Herre Och grefwe,
grefwe Jacob Delagardie friherre till Eckholmen
Herre till Hapsall Dagö Kolka Röda Och Runsa Rådare
Däta till handa [illegible]

Bonde Karl
13.V.1644

Höghwelborne Herre Her Rijkz marsk,
Edhers Excelentia, skall min willigha tiänst
altidh bereedh wara.

Jagh kan Edhers Excelentie, icke oförmält låtha, att iagh
hafwer på denna Ransakningh, medh Bönderna, såå och
Ungdomen Nordnar, som för detta, hafwa warit fry, för
uthskrifningen, fådt 403 Man, Knechtar intet, att well:
Johan Bärends, hafwer fådt mehra, effter han hafwer
swart dubbelt, att sagda af: The skönte folk, att man
i Tydh fingo weeta, hwar the mönstras skulle, Udats
the medh andre och öfwer Genez, kunne bl. fara, förhögst.
Jagh menar att the i Örebro, woro bäst, att the mönstraes
ther och icke uthi Landet, hwart man då will hafwa dem:
Om iagh torde, Säija min ringa meningh, för Edhers Exce^ti^
såå tyckes migh, att öfwer Bergzmestaren Christbard, måtte
blifwa öfwersedt: för detta Bergzfolket; såå skulle
thet hoos fienden, gifwa ett anseende, att öfwer Bergmeste
ren han komme, medh ett Regementz Bergzwellar, Jagh
menar tript, skulle göra halfparten såå nyttigt, som
regementet; förmodar på Bergz ingen Edh godt swar.
Beder om förlåtelse, att iagh Edh: Ex: såå her om bemö-
dhar. Och befaller Edh: Ex: Gudz Almechtigz, till all
godh wällmågo. Af Örebro den 13 May. 1644.

E: Ex
altidh tienstwillig

Carl Bonde

Hennes Kongl: May:tz Wå och
Sweriges rijkes Troo man, Rådh, marsk,
Gen: Feldherre i den Kongl: Krigzrådet
Præsident sampt Lagman öfwer Uplandh.
Den Högwelb: Herre Her Jacob Delagar-
die, Grefwe till Leckö, Frijherre till Ek-
holmen, Herre till Runsalla, Hagelö, Kolka-
Rida, och mehra. Detta Tiänsteligen.

Post scriptum. Den 15 May 644.

Nu som iagh hafwer slutit detta breffwet, så fick iagh
Edhers Excelentses breff, hwar uti: Edhers Ex: min ringa
person ihugkommer, om min siukdom, för hwilket iagh
Edhers Ex: på thet tiänstligaste betacker.
Thet Andra om folkedt, så sänder iagh medh öfwer Bergz-
mestaren, Rullan på thet Nya folkedt. Till hans Excelentiæ
Rikz Cantzleren: doch mest summeryss.
Om Wärmpannorna, som E: Ex: begiärer, the Bygges
i Wermelandh, och Dall, på dess gräntz, thet ingen kan ther
om bättre beställa, än Landzhöfdingen Oloff Stake, hwar
om iagh will på E: Ex: wägnar tillskrifwa. Men ingen
Bergzmestare, ähr som ähr hafwer nogodt att beställa.
Detta ähr så mitt tiänstligste swar på E: Ex: skrifwel-
se. Datum ut supra.

Bonde Karl
14 F 1646

Höghwälborne Herre H:r Rijkz Marsk. Edhers
Excelentie ähr min wälwillige tiänst altijdh
tillbudin.

Iagh hafwer migh bekommit Edhers Ex: breff för någre dagar sedan wedh Noorn, och ähr förra hafwer kommit hijtt, förr ähn som migh hafwer latit besee gråfwan. Där migh sändhe Cammereraren Anders Böhm, från Nyje kopperbergedt, hwilkedt berättar migh i Mårten Mellon i Hansz Nerwero, att sedhan såå på wäster sidan ådt weggen i Gråfwan, och medh ondt och godt, så nu ähr een famn bredh, och twå famnar långt, men ähnnu medh Jern besprängdt, Men att Edhers Ex: till att der någodt byggia oppå, hyttan eller annat wetkosande förra ähn som gråfwan blifwer brändt, till fem eller sex famnar diup: Då man kunne fåå see, hwem som blifwer Mester ee, Andtingen kopparmalmen, eller Jernmalmen, dett man snart förfara kan: När man kommer i diupett: Sedan så ähr der wedh pass 200 Lr Malm brändt, Men ähnnu inn i Att man kundhe fåå göra een månadtz blåsningh, Ähnnu ähr oläghedt i Hansz Urbansons hyttan, Efter hon ligger mer öfwer 10 Muskitt skått der från; Och Mårten han skattar så mångha kool dett till 200 lasser, Och imedlertijdh kundhe brukin i gråfwan. Hwadh kiöpshyttan anlanger så hafwer Olof Hising i Köpingh, köpt samma kiöpshyttan, Af Hansz Nyman, som förre under skattebördh af Cronan köpt hafwer; Dett mesta af Ståthollaren Stiernskiöldh der till persuaderat, Efter samma kiöpshyttan ligger bemelte Olof Hisingz hambrar sielfwa hamrarna till Engienheet, Att der opsättia een Masuggn; Derförre skuldh, migh både medell ähn att Stiernskiöldh, han kan sådant öfwertalla, Att han godwilligen Edhers Ex:t updrager, Och allenast dett ähr skattewerdh; om man icke medh Cammereraten skulle någodt derom talla; Så framt Edhers Ex:t den begärar bruka som frälse. Wahl hwadh mätto, i dette fallet och Andra saker, så skall migh dett gerna giöra, Och ähr så dette mitt tienstflittige swaar Och befaller Edhers Ex: Gudz Alzmechtigh till all godh wällfärdh. Af Särna hambraer den 14 Januarij

Anno 1646.

E. E. tienstskyldige

Carl Bonde

6

Hennes Kongl. May:tz wår allernådigeste Drottningz

och Swerigis Rijkes troo man, Rådh, Marsk, och General

feldherre, præsident, vthi den Kongl. Krijgzrätte,

Samt Lagman öfwer Vplandh, Den Högwälb: Herre

H:r Jacob Delagardie, Grefwe till Leckö, Frijherre

till Eckholmen, Herre till Kolka, Rujen, Hapsal,

Dagöö och Runöö. Riddare. Detta.

Tiensteligen.

Höghwälborne Greffue, Greffue Jacob
Delagardie, H:s Excellentia skall min willige
och flittige tienst altijdh bewijsas så länge
Jagh lefwer.

Högwälborne Herre, Jagh bedher tiensteligen och flitteligen
om förlåtelse, att Jagh migh dristar H:s Excl:a om mitt
underdånige wärf tille K: M:t Min Nådige drottning att
förhielpa, J effter iagh förnimmer att K: M:t hålla the
äldste af sina och K: M:ts Höglofl: Kiäre fäderns gambla
tienare, af gunst och Nådhe medh fridenne Nampn förbätrer,
och Jagh såsom en af the äldste, ibland dem som nu lefwa som
Sahl Konungz Carle tient hafwer, och 1595 i Söder Kiö-
pingz Herredagh, kom och blef H:s K M:ts Cammardreng,
och i Ryßland Stracx effter H:s Excl: och Sahl Rikz ad-
miralens afreesandhe från Ryßland och tille Holmen, blef medh
Sahl H:r Abraham Erikßon förordnadhe tille Sahl K: M:ts
Cammartienare 1607 och då war K: M:t på Ottonde
åhret gammal, Sedan iag för Nogen tidh Sedan hafwer
tient H:s Excl:a Brodher Magnus tille, men ännu
hafwer min tienare intet fördristat sigh tille att lefwa
eena Jacom begärt, och effter ther uti ähr allt om-
stendeligen skrifwet Huru såsom thet sigh hafwer medh
then Sochnen Leerbäck i Kumbla Häradh Sär i När-
kiet belägen, ther uti Luis De gier en Taaphammar
kiöpt hafwer, och ähr beholden 32½ Mantahl, Renter
-- 265 d. 11 öre, Jagh hoppes att männe Luis De gier fåå
kiöpa, att K: M:t och then Lille Kersten mig gunsteligen
förunne, Hwarföre beder iagh nu såsom tilförende
tiensteligen att H:s Excl: wille mig thär uti

Hoos H: K: M:t wara behielpelig, såsom och hoos Högh-
welborne Herr Magnus min Sak att till thet
beste ighen komma, Jagh förobligerar mig och ther emoot
E. Excell: altid till tienst att wara. Såsom och E. E:
kiär bar, thet monga gåfwer effter min ringha
sägenhet förhoppes att gott och behagligt wara.
Och befaller E: Excell:tz medh sin Fru kiärälskan
och wärdnat tienste. Gudh allmechtig till all godh
långwarachtig wällmågo aff Stockholm 31 maij
A:o 1651.

E: E: ödmiukige tienare altid

Carl Bonde

Hennes Kongl. Maij:tt Sampt Swerriges Rikes Högt betrodde man Rådh, Marsk, och General Fält Herre, præsident uti then Kongl. Krigsrätten Sampt Lagman öfwer Upplandh, den Högwäl-borne Herre H:r Jacob Delagardie Grefwe till Läckö, friherre till Eckholm, Herre till Hapsal, Wagnö, Koelka, Kudsa och Runsa Riddare Detta

Tienstligen

Boije, G
Horn, H
Tönnesson, W

Wår wenlige och welwillige helsen, medh hwadh meer gott wij för-
må, medh Gudh allzmechtig altijdh tillförenne. Edle wälborne godhe
wän och respective brodher her Jacob de Gardie, wij kunne edher wenligen
och brodherligen icke förholla, att wij hafue läsit thet breef som i hafwe
latit schrifwe Axell Rynning till, och ther af förnummet i icke wara
wiss opå hwilke som i Commissionen wore förordnadhe; Då förmodhe
wij att i nu hafwe af then Instructionen, som wij edher medh wår enskylte
budh sednest tillhande, förnummet, hwilke ther om äre beraadde. Och
alldenstund att Axell Rynning är förordnet af h. K. M:t och h.
M:tz drotningen, att på theres wegne wara h. F. N. för en förman,
hafwandes medh h. F. N:dz enskylte person, och h. M:tz hoff ...
och ther ... dispensere, och icke äre insatt uthi Commissionen medh
oss. Begäre wij therföre wenligen, att i uthi the saker som angå wår
Instruction och concernere thenne förefallande handell wij äre uthskickede,
the till ... edhert godhe och rådhsamme betänckiande om alle saker
communicere medh oss, och icke them som medh thenne handelen intet hafwe
till att skaffa. I begäre och sammaledhes att the Ryske Sendebudhen
som här till hafwe warit till Danmarck uthskickadhe, aflagdt och fulbor-
dat theres legations wärf och ärender, förlofwas motte här ifrå och hem
till sitt igen, efter andre är hijt i stadhen förordnadhe, Då kunne wij
edher till wenligit och brodherligit swar icke oförmält latha, att endoch
the skäål som i införe uthi edhert breef äre godhe nog, them wij och latha wara
i sitt wärde, lijkwäl kunne wij icke tillåte them thet, förän wij få be-
skedh ifrå h. K. M:t hwadh h. K. M:tz mening och betänckiande ther
medh är. Och förthenskulld moste the fuller förtöfwa på någon tijdh till-
görandes. Hwadh Tidender belanger, så hafwe wij än här till in-
tet bekommet ifrå Swerige, uthan hwardagh wente wij budh ther ifrå.
Allmenst sägies här att Grefwe Horn skall wara kommen hijt öfwer till
Finland, them wij dagligen hijt förwente: när han kommer wele wij medh
thet snaraste skynda honom till edher. Befale edher här medh och altijdh
Gudh then allzmechtigste uthi hägn och skydd till lyckosam longwarigh
wälmåge helse och lifzsundhet wenligen och brodherligen. Aff Wi-
borgh then 11 Augusti, 1613.

L. E. W. R.

Göran Boije   Hendrich Horn   Arffwedh Tönnesson

Lat: d: 19 Augusti 1613 [illegible] Kolka

Kon: May:tz till Swerige wår allernådigste Konungz och Herres troo Man, Rådh och General Fäldt Öfwerster uthi Ryssland, Edle och Wälborne Herr Jacob de la Gardie Friherre till Eckholm, Herre till Kolka och Runsöö, wår synnerlige gode wän, dette broderligen och wänligen

Boye, Horn, Tönneson

53

P. S.

Wår wänlige och wälwillige helssn med hwad meera gått udj wår förmögenheet är, med Gudh Alzmechtig nu och altidh tilförende Tilförlåtne gode wän och Respective broder Herr Jacob de la Gardie wij kunne eder här med icke oförmält läte, at then 26 Augusti äre the Nougårdiske Sendebuden hijtt till Wijborg ankomne, och then 28 ther effther opfordrede till Audiens inn för H. F. N:tz och oss. Så hafwe wij effther wår Instructions innehåldh först för them repræsenteret hwad nådh hielp och bijstånd them är aff H. K. May:tt högloflig i åminnelse medan han lefwde wederfarenn, Så och effther H. K. May:tz dödelige afgång; hwadh gunst och H. K. May:tt nu regerendes them bewijst hafwer, och hwad hielp them wederfaren är af H. K. May:tt och Swerigis Rijke, sedan fornummit theres wänsk, at the effther Contractet som med H. K. May:tz tillåtelse aff eder med the Nougårdiske oprättat är, begäre at H. F. N:tz måtte komme här inn till Nougårdh, och på sig taga thet Rysske Rijkes Regemente. Der-opå hafwe wij gifwit them thet till swar, at man hade förmo-det at the Muskowiske och Wladimirske skulle tillijka med thesse hafwe sändt theres fullmyndige Sendebudh hijt om samma ärende, at wälia konung H. F. N:tz för theres Herre och Stor-furste aller Rysslands, hwilket icke skedt är, Så kan fördenskuld H. K. May:tt udj så owissit och buller sampt tillstånd som thet Rysske Rijket nu udj befinnes, på intet wijs skapz och icke tillåte sin broder H. F:tt komme der inn. Sedan wij förmante them på thet flijtigste, at the ännu på nytt wille skrifwa the Muskowiske och Wladimirske till, at the sedan H. F. N:tz effther H. K. May:tz lofwen är hijt komme, förene sig med the Nougårdiske, eller och at man till thet ringeste kunne förnimme hwadh theres mening är, antingen till eller ifrån. Udj medlertijdh hafwe wij all tractation och handell medh thesse Sendebuden opskutit, ansenndes at thet föga kraft kunne hafwa, hwad man udj the saker med them allena handlede, effther som i hört udj eder skrifwelse till oss sub dato then 13 Augusti, wille och wijssligen öfwer wäge

Män alldenstund wij wäll weete att h. K. Maytt icke gärna seer något
långt dröijzmål i sakerne, uthan will ju för ju heller weeta hwar
widh ehrt skall stå, på thet att han sijne saker i thidh dem effter
måtte rätta och företaga, Hwarföre begäre wij wänligen och bro-
derligen, att i med ehrt första wille låta oss weeta eder meninge
om man ähnnu längre på ehr Mykkelrijkte eller andre här sta-
ndes Ständers bidh eller theres declaration wänte skall, eller
och man skall försöke till att persuadere ehr Mongårdzfolk, att the
låte sigh Sweriges Rijke incorporere och uthkoree h. K. Maytt till
Sweriges för theres herre, Och om eder tyckes nyttigt wara
att man thenne tractation uthan wärre oppskoff företaga skall,
begäre wij ther hoos wänligen och broderligen, att i wille låta oss
förnimma (: alldenstund i bäst känne theres humor och hwadh the äre
tillsinnes :) på hwadh sätt man them sådant bäst och lämpeligest pro-
ponere, och kärteligest skulle kunna afftaala. Där man och
skulle försöke att bringe een eller flere aff them som här äre
först på sijn sijde och brwke honom sedan till att persuadere the
andre medh, wille i gärna wäll och giffwe oss tillkänna, hwilke i
meene som medh sådant bäst förtroo kunde, och then som mäst Credit
och myndigheet haffer the andre haffwe till att brwke them.
Wij tacke eder och för the tijender som i haffwe meddelt oss uthi
eder skriffwelse Dat: den 13 Aug: begäre och wänligen att i
och her effter när något förefaller thet samme göre wille.
Sedan wij här näst tillförende skriffwe eder till haffwe wij
nye tijender bekommit ifrån Sweriges, såsom och ingen eller ifrån
Edvard Horn, menne än såledz han för wist är kommen till
Finland, och haffwer hållit trolofning med Jungfru Margareta
Finke, somblige säije han haffwer achtadt sigh ther ifrån genast öfwer
åth Mansfeldt, somblige säije han skall först komme hijt. Där
oss något förekommer som macht uppå ligger, thet wele wij låte eder
genom wår skriffwelse blifwe kunnigt. Befale eder här med och altid
Gudh then aldramächtigste i hägn och beskydd, till långwarigt lyksaliga
wälmågo, helsa och sundheet samptligen wänligen och broderligen.
Aff Nyborg then 3 Septembris, Anno 1613

[illegible]

[illegible]

Kon: Maij:tz till Swerigie, wår allernådigste Konungz
och Herres troo Man, Swerigis Rijkes Rådh och Gene
ral Fäldtöffwerster uthi Rÿßland, Edle och Wälborne Här
Jacob de La Gardie, Friherre till Eckholm, Herre till
Kolga och Runsöö, wår synnerlige godhe wän och broder dette
tillhanda Wänligen

[illegible] 13 Julij 1613

Post scriptum

Käre Broder, wij kunne wår Broder och härmed wänligen icke oförmält läthe, ath en Ryttare som för någen tidh sedan war dragen ifrån wårt Läger för Tifim, berättade här för oß, at the ther inne belägrade skall men skulle någre gånger hafwe tilbudit at gifwe sigh på Quarteer, Men at wåre them sådant skulle hafwe förwägrat, Så ändoch wij icke kunne weete om hans berättelße, effter han war een gemeen karl kan så till troendes, hafwe wij lijkwäl icke achtet för onödigt, at gifwe wår broder häraf till känna, på thet han effter sitt egett wälbegåfwande förstånd och förfarenheet thes bätter måtte weete, at ordinere och lage om haldnar. Oß för wåre Personer, tycker effter wårt ringe förstånd, at om then berättelßen ähr sann, så ähr thet icket wäll och wijsligen giordt af them, som ther i Lägret Commenderer, at the till werwentijnes, antingen på en wiß förhoppning till at bekomme Hielp, om the blefwe them medh wåldh afwen mächtige, eller och uthaf stoor hämbdgirigheet (: ändoch the skulle ma hwart straff wäll förtient hafwe :) slagge thet wiße för thet owiße, och komme the belägrade ogemein för- twifling till at wänie sigh till thet yttersta, Ther igenom icke allenast mer fålck uthan och myken tidh förspilles, och kunde hända uthi medler tidh at the antingen fingo undsätt- ning, eller wårt fålck blefwe uthaf hunger, Siuklighe, wägn och annadt, som i thenne tidhen på åhret mäst är till at förmode, förminskat, och draga med afförwärande saker ther ifrån Herad elägenheet ther af wille följe, kan wår broder uthan wår Påminnelse sielf förnufftigligen besinne, Och fogse oß till wår broder wänligen, at han thenne wår ringe på- minnelse icke annars än uthi then bästa måtton, som thet och af oß ment är optagandes warder. Dat: Vt in Literis

[illegible] [illegible] [illegible]

Büldringk, Chr v
s.a, s.l.

86

Hoch Erleüchter Hoch Wollgeborner Herr Reichs Marsch.
undt General feltherr gnediger Herr.

Ewer Hoch Erleüchten Gräffl: Excell: geliebe sich in gnaden zü erinnern, welcher ge-
stalt, Ewer Gräffl: Excell: gnedigst nach meiner Seel: Schwieger Elltern tödtlichen
hintrit so keine Mänliche Erben hinter sich verlassen, die Gütter so sie im Vellinschen
gebiete theilß Unterpfändlich hatten, auch theilß erb dero Mänliche Erben, von Ewer.
Hoch Erl: Gräffl: Excell: belehent gewesen, mir gnedigst zü einem würcklichen
unterpfant vor 3000. Rdr: auff gewisse Jahren ein reümen lassen, vor sülche ich unter-
thenigst danck weiß. wan den Hoch Erl: gnediger Herr. meistentheilß der länder
von Ewer: Hoch Erl: Gräffl: Excell: in gnaden an meinen Seel: Schwieger
vatter, Herman Virroth, nicht bloß allein auff seine Mänliche Erben verlehent
gewesen, besondern auch zügleich in Ihrer Hoch Erl: Gräffl: Excell: gnedige erthielte
donation folgender gestalt # vertröstett worden, daß wan in mangelung Mänlichen
Erben, die Tochter mit solchen Männer verheüratet würden, die man fer-
ner mit diesen güttern, zü belehnen qualificiret befünde, daß sie alß
dan dabey sollen erhalten werden. Alß Gelanget derwegen hirmit an
Ewer: Hoch Erl: Gräffl: Excell: mein unterthänigeß bitten, Sie geruhen gnedigst
Ihrer gegebenen Versicherunden zü sage zü folge, wie woll ich auff kein recht gehe.
sondern viel mehr Ewer: Hoch Erl: Gräffl: Excell: gnade mich unter werffe
und getröste, mich. alß der ich Seel: Herman Virrothß leibliche tochter geheü-
ratet, so weit in gnaden gewogen sein, und auß Gräfflichen Milldigkeit
mir von selben länder. so ich inne habe, welche hir bey erb gesetzet, vermöge
1601 gehaltener Königl Revision. so 7 1/8 Haken [illegible] in sich haben sollen, erb
mich und meine Brust erbfänger, oder beyder seits leibeß Erben, gnädigst
belehnen und Confirmiren. Sülche hohe gnädige wolthat, will ich unter-
thänigst zü einem erkentlichen praesent. die obbemeldte 3000. Rdr: pfant-
schilling fallen lassen. erbiete mich noch züdehme zü erlegen — 1500. Rdr: wie
auch ein wolgemundirtes Roßdienst pferdt wie sich gebühret gleich andere Land-
sassen zü halten. nebenst ablegung Königl: aufflagen nach landes gebrauch
schüldig sei. Lebe der unterthänigen Zü hoffnung und Zuversicht
Ewer: Hoch Erl: Gräffl: Excell: mir hirinnen in gnaden gewogen sein,
und mir darauff eine gewünschte Resolution ertheilen werden.
und verbleibe stets.

Ewer: Hoch Erl: Gräffl: Excell:

unterthäniger diener

Christoffer von Büldringk

vermüge beygefügte Copey der lehn brieffes

Umb nachbenante Länder, thue Ihr Hochl. Gräfl. Excell: ich Unterthä-
nigst anhalten, so in sich haben 7¼ haken polnisch vermög 1601: Königl
Revision, daß selbe auß Gräffl gnaden mir Confirmiret bleiben.

Daß dorff Zaijfer — — 2 haken polnisch. wirt alles zur hoveslage gebrauchet
— — und ein füßling — 1 — — — — — —
daß dorff Strawüll — — 5/8 haken polnisch. — — — —
daß dorff Wall — — ½ haken polnisch. sonst heist es auch kreiße Mah
die Brincken länder zum Wal ¾ haken polnisch — — — —
daß dorff Engia — — 1 3/8 haken polnisch — — — | haken. hat 1/8 theil haken
— — ein füßling — 3 — — wor unter angelassen von alters gehöret,
daß dorff Zellefer — ½ haken polnisch 1616, mit einer gebauheten mühle — —
und ein füßling — 3 worunter ein klein mühl stetten — — — —
daß dorff Littofer — ½ haken polnisch worbey ein mühl stellen. — — —
die 2 gesinder Kujoste und Sagter ¼ haken polnisch auch ein klein mühl steller. — — —
Dz gesinde Leppakoß — ⅛ haken polnisch — — — — — —
Dz klein gesinde Weichikül so ich possitiere aber sol nach Zam gehöret und liget auch daneben.
Dz dorff Zam — — ½ haken # bitte Ich unterdienstlich, an statt daß dorff
welches ein mühle gibt jährlich
vor die mühle 1 gemestet schwein
der herrschaft — — —

Surren und andere gesinder so ich thue abtreten
nachaußgange meiner accordirte jahren, so nach
den Gräfl. amb Lehnen wasse meiß belegen sein,
Zam aber nahe bey mihr und den ... schen
belegen, und wasse meiß weiter abgelegen.

— 7⅛ haken polnisch.

und die 2 gesinder Weichikül

H: Bilderings

Büldringk

21. VIII 1635

13. X 1628

87

Wier Jacobus Delagardie Graff zu Leckoö etc.
Thuen kundt vnd fügen krafft dieses brieffs zu wissen, dass nach dem von Ihrer Königl:
Maytt zu Schweden, vnsern gnedigsten König vnd Herrn, aus königl: gnaden, Wir, fuer
die Ihrer Maytt: vnd dem Reiche geleistete trewen dienste, mit etzlichen ambtern
vnd Heusern in Liefflant begabet vndt verehret worden, also haben wir damit
die länder, solche besser besetzt vnd Cultiviret würden, gegeben vnd verlehnet, wir
werden hiemit, vnd krafft dieses, geben, vnd verlehnen, dem Edlen Manhafften vnd
Ehrnvesten Herman Nirroth, seiner frawen, vnd recht abkommenden männlichen Er-
ben, Etliche wüste dörffer, mit nahmen Tayser, Lugakil, Jollaser vnd Kür-
kürrewat. solche in den Jahren, wie auch hernacher die gantze Zeit ihres lebens. in
allen Edellichen freyheiten, ohne einige Klagett zu geniessen, vnd zu ihrem
besten zu gebrauchen, mit allen von alters hero zu behörigen landen, heu-
schlägen, weidewüsten, fischereyen, büschen, büschen, nichts ausgeschieden, Jedoch mit
dieser Condition. wan von Ihrer königl: Maytt: wegen, wie den Rossdienst aufbiet-
ten lassen, soll er vnd seine Nachkommen alss dan, ein gutt vndt wolmundiert pferdt,
mit einem wehrhafften Kerl. vnd allem zu behör, einer jeglich in der Musterung,
Zügen, vnd wohin sie von Ihrer Maytt: wegen beschieden werden, zu ge-
bührender Zeit ein stellen, warvor, wir, ihm in wehrenden frey Jahren, monat-
lich auff einem pferde, so lange es zu felde lieget fünffzehen thaller, nebenst
einem trossewagen, vnsern andern reütern gleich, nach ausgange der frey
Jahren, Zehen thaler schwedisch Zahlen vndt ausreichen lassen wollen. Da ferner mehr
obgemelter Herman Nirroth. ohne männliche Erben absturbe, sollen seine töch-
ter mit gebührender mitgabe abgeleget, oder so sie mit solche männer ver-
heyratett würden, die wir, oder die Unserigen ferner mit diesen güttern zu
belehnen qualificiret befinden, sollen sie vor andern da bey erhalten werden,
Befehlen dem nach vnsern Haubtman vndt Verwaltern daselbst, dass sie gemelten
Herman Nirroth, obgedachte dorffer vnd lande in deren völligen gräntzen ein-
räumen, ihn vnd seine nachkömblinge, bey dieser vnser donation schützen, vnd sie
in deren possession ruhig vnd vnturbiret verbleiben, vnd dero geniessen lassen,
NB — dessen allem zu mehrer befestigunge vnd unverbrüchlicher haltunge, haben wir
diesen ~~brieff~~ offenen brieff mit eigener hand vnterzeichnet, vnd vnser Gräffliches
Insigel darunter setzen lassen, Actum Stockholm den 21. Augusti: Anno 1635 =

(L.S.) Jacobus delagardie

Wir Jacobus Delagardie Graff zu Leckoö etc.
Thuen kundt vnd zu wissen dem nach vnss der Edler Ehrnvester, vnd manhaffter
Herman Nirroth ein ~~pri~~ privilegium wegen einer Krugstette mit einem stücke
landes im fellinschen gebiete im Kirchspiel Hum walla (welches St. Johannis
Kirche genant wirdt) belegen. so weilandt der Meister deutsches ordens in Lieff-
landt. Wolter von Plettenberg dem Jost Brincken vnd seinen Erben gegönnet,
vnd verlehnet hatt, fürgezeiget, mit bitte, wir geruheten, solches laut vnd in-
halt obgemelten privilegij, wie es in seinen gräntzen begriffen ist, nichts
davon ausgeschieden zu Confirmiren, alss gönnen geben vnd überlassen wir
ihme solches hiemit vndt in krafft dieses, dass er solches sambt seinen Nach-
rechten leibes Erben, nach lehn güttes rechten, friedsamlich, besitzen geniessen

vnd gebrauchen mag. Und weil noch ein wüste polnische haken landes nahe
daran bey der selben „Johannis„ kirchen gelegen ist, verleihen wir ihm denselben
haken zu gleich hiemit. Solche seines nutzen und gefallens einzurichten, und
nach lehngütsrecht zu geniessen. wor von Er uns und unsern nachkom„
men, nach beschaffenheit seiner einrichtung, und so viel er leisten kan,
was andere unsere lehn leuthe zu thun schuldig sind, gebührliche roßdienste
davon haltten, auch da ferner Ihr königl Maÿttn: einige anlagen
thun möchten, solches gleich an deren underthanen, ebenmäßig praestiren soll,
Dessen haben wir uns vorbehalten, daß er dieselbe lande nicht ver=
kauffen noch versetzen soll. Urkundlich haben wir dieses mit unserm
gewöhnlichen handzeichen, und Gräfflichen Insiegell bekrefftigett =
Datum Hapsall am 13 october Ao: 1628

(LS.) Jacobus Delagardie.

Erlauchter Hochwollgebohrner Herr Generall-Feldherr, gnädiger
Graff und Herr.

Ew: Erl: Hochgräffl: Excell: kan aus dringender noth ich hiedurch klagendt zu hin-
terbringen nicht umbhin, wie daß ich neulichs aus 2: unterschiedlichen meiner Frauen Schreiben
mit schmertzlichem gemüthe erfahren müßen, welcher gestalt Joh: Henrich Bürcken Wittibe nebenst
ihren Söhnen und Schwieger Söhnen, sich höchststrafbahrer weise unterfangen, mich in meiner rechtmäßi-
gen possession zu turbiren und darin allerlei Unlust, gewalt, und schaden zuzufügen, in dem sie
dergestalt [illegible] Augstmonath, sich in mein mit 9: tonnen Roggen besäetes [illegible] Landt #
gantz [illegible], da man mir denselben zuvor nicht einmahl zugesprochen, weniger, daß durch
ordentliche wege [illegible] erkandt worden, eigenthätiger weise eingedrungen, und daß dar-
auf gestandene Korn abschneiden und mit gewalt wegführen laßen; ja, und ihr müthlein desto
beßer zu kühlen, und mir den verdruß so viel größer zu machen, meinen Bauringen auf freier Heer-
straßen eine [illegible] abgenommen. Gleicher maßen hat sie sich diesen Sommer in meine Heuschlä-
gen darauf ich etliche jahr über 40 Fuder [illegible] gewerben, widerrechtlich eingedrän-
get, und daß Heu ins graß vor ihre pferde weiden und abführen laßen, auch noch einen andern Heu-
schlag sich angemaßet, denselben abgemehet, und daß Heu zu sich genommen, da mir doch solches Land
und Heuschläge durch Ihr Ew: Hochgräffl: Excell: Officianten, auf dero gnädigste Anord-
nung, würcklich immittiret, auch in Ao: 47: den 10: May, durch Urthel und Recht zuerkandt
worden. Wan aber Hochwolgebohrner gnädiger Graff und Herr solche und dergleichen Ein-
trang und vergewaltigungen in allen und absonderlich in deren löbl: Schwedischen Rechten, bei hohen
ausgedruckten Poenen, ernstlich verbothen, als gereicht daran an Ew: Erl: Hochgräffl: Excell:
mein hiemit unterthäniges hochfleißiges bitten, dieselbe als unser beiderseits liebe Obrigkeit
in hohen gnaden geruhen wolle, mich wieder diese so öffentlich große gewalt, schimpf, schaden und
unrecht mächtig zu schützen, und durch ein ernstes Mandat ermeldte Bürcken Wittibe und ihre
Complices dahin zu halten, daß sie mir daß abgenommene Korn und Heu, förderlichst wiederumb [illegible]
werthen, und mir desgleichen, so woll, als waß sie mir und meinem Schwieger Vatter vor diesem für
gewalt und ungelimpff unterschiedlich zugefüget, wie biß hero zu sehen, und ich solliches aus den
Acten welche ich bei mir habe, umbständlich darthun und erweisen kan, für allen verursachten Scha-
den, Unkosten und versaumbnuß, genugsahmen wandel und Abtrag thun müßen, sie auch darin mich
betrübten frevels und muthwillens halber, mit ernster straffe ansehen, damit ihr dadurch
die hartnäckigkeit in etwas benommen, ich auch in meiner rechtmäßigen possession nach diesem
gesichert sein möchte. Weil nun dieses mein unterthäniges gesuch der recht [illegible]
der billigkeit allerdings gemeß, als getröste ich mich auch gnädiger gewieriger erhörung,
verbleibend,

Ew: Erl: Hochgräffl: Excell:

unterthäniger

Christoffer von Bülderingh

[margin note:] [illegible] wollen gesetzt [illegible]

Beschwär-Punckten.

1. Ao: 1643: Hatt die Bürckh Wittibe mir Christoffer Büldring, einen meiner possedirenden Freyschlägen gewaltthätiger abgenommen, und biß Ao: 47: da ich ihr denselben durch Urthel und Recht wieder abgewonnen, vorsetzlich vorenthalten, und weiln sie dabey nicht gebührlich abgestraffet, ist sie in solchem Weg immer fortgefahren und darauff,

2. Ao: 1645: Meinen Bauren zu Luyir, gleicher gestalt einen Freyschlag genommen, und ihnen deßhalb vor dem Landrichter unbillig verklaget, als were ihr unrecht zugefügt.

3. Ao: 1646: Hatt sie mich zur ungebühr vor dem Königl. Landtgericht allda verklaget, und ein Sequester auf meine eigne Wöhrung außgewirckt, auch mir dadurch den Schaden zugefügt, daß ich selbiges Land ein gantz Jahr unbesaiet müßen liegen laßen, und gantz keinen nutzen davon haben können, man weiß nicht, wo sie, sondern Ew: Hochgräffl: Excell: dero Jurisdiction an dem orthe mit mir gemein: Zuvor hatt sie es Ao: 37: da sie mit meinem sehl. Schwiegervatter deßhalben streitt geführet, vorgemeldten Ihr Excell: dero vortreten wollen, und dahin Recht nicht können, aber weiln sie solches ietzo nicht mehr genießen mag, will sie es nach ihrem eigenen Kopffe la- frema ziehen, werdeß das richtlich zuersehen, was recht sie daß hatt.

4. Ao: 1647: Im herbste hatt sie mir meine rechtmäßige Fischerey, als welche Ihr Excell: wegen dero Hochgräffl: Hoffe Dollin mir abgetretten, und in würcklichen possess abgestanden und eingeräumet worden, freventlicher ohne einige vorhergehende Zustellung, aus dem grunde abgerißen und ruiniret weiter,

5. Eodem. Das mir den 10: Maij, durch richterlichen Spruch zuerkandtes und immittirtes Land, wieder meinen willen de facto besäiet und genutzet.

6. Eodem. Hatt sie mein Vieh von meinen Landen laßen gewaltthätiger Weise abtreiben, und meinen Viehhüter noch dazu zu 2: unterschiedlichen mahlen abschlagen.

7. Ao: 1648. Im Winter hatt sie balcken und holtz von meinen Landen eigenthätiger Weise außhauen und wegführen laßen.

8. Eodem. Hatt sie sich in meine Perrallsche Dorfflande eingedrungen und an einem tage mit 12: beiln Wöhrung stellen laßen, in meinung solche stücke Landes auf die art meinem oder vielmehr Ihr Excell: dero abzuziehen, und an ihr vermeintes Erbgütlein Klein zu bringen.

9. Eodem. Hatt sie meines Bauren Peppakaß seine Fischerey, auf ihres Schwiegersohns Schlippen bachs einrathen und befehl, durch ihre Völcker abreißen laßen, da doch die bache noch auf die güter dazu offen gewesen.

10. Ao: 1649. Hatt sie meines Perrallschen Bauren außgehaltene Wöhrung mit gewalt brennen und besäien laßen.

Welche alle mir vielfältig zugetriebene schädliche gewälde und unterdrückungen, ob ich sie wol bei Ew: Hoch: Hochgräffl: Excell: Officianten an dem Orthe gebührlich geklaget und vorgetragen, habe ich doch bißher keine hülffe dawieder erlangen können; Und obwol in Ao: 37: mir das im 1: und 3: beschwer punckt benandtes Land von Ihr Hochgräffl: Excell: Commissoriall-Gericht mir zuerkandt, hatt Rc: Beklagtin sich gantz ungehorsam bezeiget, und nicht eine acht geben wollen, hernacher aber dieses vonmir sich selbsten abermahl freventlich und

gewaltthätiger weise angemaßet, welches ungescheuet und despect, für et-
was mir für allerhand nachtheil schimpf und schaden daraus erwachsen, ich Ew:
Hochl: Hochfürstl: zu richten und zu schützen unterthänigst submittire, nicht zweif-
felnde dieselbe der nothurft nach eine solche disposition hierin verfügen werden
daß Beklagtinne der weg daraus stürzen ich auch würcklich dadurch geschützt
werden möge.

H. Billdering

Memoriall Bey H. Kriegs: Secretarium

H. Conrath ~~Kuanfelle~~ guensell zu verrichten

1 Der meiner bey Ihr. Excell: dem H. Feltherrn vermüge meiner Supplication, über meine Klage wieder die fr: Bückh. nicht vorgehen wolle abscheit auß zu würcken, wie Ihr Exc: Ihr: Excellentz mir mit vertröstett haben

2 Der nicht wolle über den jüngsten Brief: Brandt Bück nicht klagen, sondern in der Supplication fürnahme auß thun, auch wolle H: Secret: mir mit H. Haubtm: Jüssen mit wenigen den Abschid hierinen mit wenigen melden

---

Vor das ander wolle H. meiner auch nicht in vergeß stellen, wie ich ihn gebetten, wegen meiner sehl: fr: Mutter Ihr Supplication so sie an Ihr. Konigl: Maij: Konig Gustavo 1626 unterthänigst übergeben, und selbe Supplication ~~fülle~~ an den H. Feltherrn nebenst andern mehr Supplicationen übersendet worden, verhoffe also das selbe meiner sehl fr: Mutter Adelheit Freiberg Ihr Supplication unter andern noch vorhanden sein wird. Bitte freundlich es wolle H. Secretarius selbe sich bemühen, auf zu suchen mir davon avisiren, damit ich in Liefland nachricht davon erhalten möge. Valete

D. H. Secretary: Des Christoff von Bülbringh

gar eilends vor meinem abzüge

92

Claesson
17. I. 1611

Min ganska wälwilligh helsen medh gudh alzmechtig altijdh tilförende
Nest all wälfärdz önskan, Later iagh idher Edle her Jacob de la Gar-
die hermedh ganskeligen weta, at idher skrifwelse daterat Wijborg
den 5 förleden Januarij, medh een Rydz bonde uthur Caporie läns
uthi Philip Scheddings frånwaro, är hijt til Narfwen uthi nedanför
skrifne dato ankommit, dess jnhold man wäll förnummit.
Hwadh som anlanger de tijdender i hafuer bekommit ifrån Ryssland
at Cotkiewitz medh it antall folk skulle wara i dorpt, ther
om hafuer man intet hört. Han hafuer warit i dorpt medh
folk, doch icke starckt. Män hwart han hafuer achtet sigh weet
icke. Får man något wist framdeles herom weta, så will iagh
idher Edle H. Jacob de la Gardie oförsummeligen derom till skrifwa.
Hwadh the tijdender belangende, at några Narfske medh the Jwan-
gorodske skole wara uthfalne, så äre the osanne, och hafuer intet
folk hwarcken ifrån Narfwen eller Jwangorodt uthe warit. Och
nyttelöstigt at skrifua herom, kan man icke förtro pennan,
man icke weet, om detta idher breff medh idher eigen post
kan wara sendt, eller och till äfwentyrs at Ryssarne under
wegen kunne hafua honum optagit, och föruthen så breffuet medh en
annan Rydz post i den förrigen stadh hijtt igån. Men om gudh
will, när war uthskickade hans Karl, hwilken är henifrån af-
sendt till Swerige, framkommer, så weet han idher E. Her Jacob
de la Gardie om alle legenheter muntteligare berättelse göra.
Doch korteligen later man idher Edle her Jacob de la Gardie
weteligen förnimme de tijdender, som wij her i sämingh af
några Rydzer köpmän förnummit, hwilke i desse dagar medh
några Ryzer warit ifrån Tiffin hijt till Jwangorodt komne
äre, Nemligen: at sedan Kon: May: krigzfolck bleffue flychtige,
och rymbde till Polacken, hafuer Muscowiterne medh några andre
Städer accorderat medh den Polniske felt öfwersten Zolkiewski,
och för höge nödh skull wallt och tagit sigh till Storfurste Ko-
nungens Son i Polen; Doch medh sådane willkor, at han först

skulle afskaffa uthur Rydzland alle de Pålacker som ännu uthi

theras lande woro.

2 Till det 2. Att han skulle lata omdöpa sigh på theras sätt, såsom och

oryggeligen holla och försuara then rydhsamme theras gamble

Grekiske religion.

3 Till det 3. Att han och skulle stadfesta och Confirmera freden medh

alle de omliggiande Landskaper, medh hwilke de tilförende haf-

we hafft och hollit fredh.

4 Till det 4. Att alle huus och grentze befestningar, skulle medh Rydz-

ser och icke medh Pålacker besettias.

5 Till det 5 Att han icke flere Pålacker skulle holla wedh sitt

hoff än som 150 Man, dock så, att alle Embeter medh Rydzer

och icke medh Pålacker skulle bestellas. Medh desse många an-

dre sådane wilkor hafwa the afferdat een ansenlig legation

till Konungen j Pålen, som ännu stilla ligger wedh Pålniske

grentzen, icke longt ifrån Smålensko. Och emedler tydh hafwa

de Muskowitske intagit för:de Dellokoski medh alt sitt folck widh

fast 5000 man in j Staden, hwilke såsnart de inkomo, hafwa sigh

mothwilligen anstelt, och intagit några wundler uti Staden, och

woldsamligen welat öfwerweldiga befestningen, efter såsom

the och alrede hafwa [illegible] omwendt stycken opå wundler in på

Staden, hwarigenom Rydzerne blefwe förorsakade att styra wold

medh wold och medh manskrafft sat till för:de Pålacker, och

blefwo them öfwermechtige, slagit af them några hundrade ihiäl

och tagit them alle theras wergier ifrå och sedan förlagdt then hof-

borgerskapet j een och een uti hwart huus, hwilke them bewake

skole till widare deliberation, hwarpå sedan then almenne

Rydzdagen som nu uthi Muskowen hollas, är beramet, hwad

[illegible] warder afslöyandes warder tyden gifwa. Alt detta

förspl.tt är och uthi underdånighet H. Kon: Mait. skrifteligen

tillkenne gifwit. Intet mehr opå denne tydh, uthan önskar

ider kære her Jacob de la Gardie sampt underhafwande
krigzfolck mykin lycko och Victoria och befahler ider gudh
allzmechtig ganske troligen. Aff Narffuen then 17
Januarij Ahr 1611.

E. a. t. w.

Claes Claesson m. p. [illegible]

Denn Stormechtigste Höghborne Förstes och Herres her Carll then Nijon-
des, Sweriges, Göthes, Wendes, Finnes, Carelers, Lappers j
Norlanden, the Cajaners och Esters j Lifflandh Konungz etc. wår
Allernådigste Herres och Konungz Höghbetrodde Man och förordnedh Felt
Öffwerste för Hans Kon: Mttz: Krigzfolck uthi Rydzlandh etc. Then
Edle och Wälborne herre her Jacob Pontusson de la Gardie Riddar till Runsöö
och Eckholm, Herre till Kolka etc. etc. min tillförsicht godhe wän
Detta ganska wänligen etc.

1

Gruus
24. III 1644

94

Högwälborne Grefwe, Högt-
ährade Käre Mohrbroder.

Endoch iagh wäll effter min skyllighet hwar post dagh skulle hafwa hen
uti min Käre Mohrbroder medh min skrifwelse upwartigt: Då ähr
doch likwäll så länge wij här uthi landet warit hafwa, af det at
man hafwer sinnat Städerna öde och folcket bortflytt, intet remarca-
belt eller något skrifwärdigt förelupit: Uthan hafwa söldes allenast
uthi medler tijdh fördt ett bonde krigh, och uppå några orter der såsom
några Härader hafwa satt sina sambliga platzer der samma distra-
herat och förstrött, och så många man hafwer kunnat finna och hinna
in armis nederhuggit. Der uthi Malmö hålla sigh ännu inne, och så
myckett man uthaf de wisaste kundskaper hafwer kunnat förfahra,
skola der inneligga trehundrade Reuter, men hwat folcket wart man
intet wist huru många, effter som somblige skatta dem starckare och
somblige swagare. Princen Skyrs skall hafwa warit der inne,
och för åtta dagar sedan begifwit sigh tillbaka igen till Köpenhafn.
Kungen skall och sielf wara dijt förwäntandes, hwilket iagh doch
twiflar. Hwadh fremdeles förelöper skall min Käre Mohrbroder
iagh altijdh effter handen avisera. Sidst ähr och min tiensligh begä-
ran, min Käre Mohrbroder täcktes effter sin myckett gällande för-
måga, oberwärads wara Johan Mäydenheim befordrelig, till at obti-
nera bem. Markeds hafda function, effter som iagh och intet twiflar
min Käre Mohrbroder detta för uthan sielf inclinerat ähr, honom at
hielpa, at han fordersligst måtte blifwa expedierat: Jagh will
intet förmoda annat, ähn han till samma tienst nogsamt skall wa-
ra capabel, för hwilkens skull, iag mig och så myckett mera
förstärkar, och min Käre Mohrbroders goda promotion och hwad
som min käre mohrbroder honom uthi detta fallet bewijsar, det
skattar iagh så högt, såsom det wore mig sielf wederfarit, och
iagh för min person skall altijdh finnas så willigh som skyl-
ligh sådant hwad min Käre mohrbroder igen att aestimera.

Detta hafwer min kiäre Mohrbroder jagh tiensligen icke skolat underlå-
ta. Befallandes honom här medh sampt hela hans käre wärdnadh, Uthi
Gudz mildrijke skydd och beskärm, till all långwarigh wälmågo, tienst-
ligen. Af Lundh den 24. Martij 1644.

M. högtärade k.
Mohrbroders tiensterwillige
tiänare altidh

Johan Arnel
Jespersson

Hans Kon: Maij:tts, Der och Swerigis Rijkes
högbetrodde Mann, Rådh, Marsk, General
Feldtherre, President uthi den Kongl:ga
Krigz Rådetten i Stockholm och Lagman öfwer
Upland, den Högwälborne Herre, Graf Jacob
De La Gardie, Grefwe till Leckööö, Friherre
till Eckholmen, Herre till Dagöö, Kolk etc., Ri-
der, Kungl. och Jarlsmal, Riddare. Min
högtährade Käre Welbeördar, detta

Tienstligen

Stockholm.

Brams

25. IV 1644

96

Höghwälborne herr Rijkz Marsk
Höghtährade käre Måghbroder.

Näst min willige tiensts tilbiudelse, förhåller iagh min käre Måghbroder tiensteligen icke, dett skrifwelse af den 16 passato, wara migh wäll tillhanda kommen, för hwilken iagh min käre Måghbroder tiensteligen betackar: Och såsom min käre Måghbroder begärer att bliswa förstendigat, hwadh upå desse orter passerar, så är här fögo skrifwerdigt förlupit, sedan iagh Ethr mitt sidste, min käre Måghbroder, om Landzchrons eröfringh tillskref, allenast att Feltmarskalcken, hafwer afskickat Gen: Maj: Wachtmeister, medh ett party öfwer 2000 till häst och foot, den wägen åth Åhestadh, den landzorten att sättia uthi Contribution, och derifrån proficiantera Landzchron, Hwarest herr Lars Kagg är bleswin commendant, att sättia i defension, såsom och att hafwa ett wakande öga på det folket i Malmö ligger, emädan man förnummit hafwer Grentzen dijt wara ankommen. Feltmarskalcken är sielf medh resten af Cavalleriet, och 1200. till foot gångit, logerat sigh inedh deßa [illegible] en fierdingz mijl ifrån Christianstadh, och emädan han förnummit hafwer Ulfeldt medh ett antaal folk, wara gången i Hallandh in emoot Swenske grentzen, är Feltmarskalcken in emoot Wijsö rycktter, så mycket bätter att förnimma hans intent, såsom och se till att man honom något afbreck göra kunne, men så hafwer man ält här till inga wissa kundskap bekommit hwarest eller huru starck han är, så snart här något förlöper, skall sådant min käre Måhr:

broder

broder aviseras. Uthi Christianstadh giorde der ett Uthfall, medh som
till Sexhundrade man, men bleffwe strax tilbaka körde, och bleffwe slag-
ne och fångade till 26. som een öfwerlöpare berättar, hwaribland
skall waara een Capitein och een Leutenampt som äre bleffne.
Staden belangande som min högtährade käre Måghbroder, hafwer
skrifwit om, skall iagh sända H. Excell:s så snart iagh närmare bekom-
mer, som gode äre, och beder, min käre Måghbroder will skrifwa
Bengt Baggs till, at han dem emottaga och fort skicka wille.
Detta hafwer min käre Måghbroder iagh här medh tiensligen icke
skolat förhålla. Befallandes min högtährade käre Måghbroder,
sampt hela hans käre wärdnat, Uthi Gudz den alderahögstes nådi-
ge skydd och beskärm, till all lyckeligh wälmågo tiensligen.
Af hufwudquarteret j Oxarp, den 25. Aprilis A:o 1644.

M. högtährade
Måghbroders tienstwillige
Gustaff Horn
[illegible]

Den högwälborne herre, herr Jacob de
la Gardie Greffwe till Leckö, Swer:-
giis Rijkes Marsk h. h. min högtährade
käre Måghbroder detta

Tienstligen
a
Stockholm.

Cruns
3·V 1644

98

Wälborne herre, herr Rijcks Marsk
höghährade kiäre Morbroder.

Min kiäre Morbroder gifwer iagh här medh twänstligen tillkänna, huruledes såsom Feltmarskalcken Wälborne herre Gustaf Horn, den 30 passato om morgonen bittida lyckeligen hafwer tagit passagien öfwer Lagan, och nederlagt första delen af wachten som war widh passet, hwilken bestodh uthi 150 man medh Soldater och bönder. Samma dagh wore och ifrån Helmstadh uthcommenderat det Holländske Compagniet widh pass 100. hästar starckt att poussera haute för wachten som war om 15. hästar hwilke tidigt deraf underrättat wore blifwande, Feltmarskalcken sådant kundgiorde, hwaropå hans Excell:s strax emoot dem medh 7. Compagnie af Stallens regemente avancerade, förmenandes dem lätteligen kunna hafwa något fördeel förborgat uthi Embuschaden, och Commenderade strax först uthi en tropp om 40. hästar, som skulle gå lööss på fienden, och sökia at bringa dem tillståndz, hwilket sådant och så giorde, att fienden strax motte taga flychten, och blefwe af fienden en stoor deel nederhugne, Leutenanten Jöran Krabbe b:d och några gemena Ryttare fångne inbrachte, och der icke Ryttmästaren hade strax slaget af en broo, der han och the andre som warre wäll beridne, öfwer kommo, hade nu wäl ingen undsluppit. Garnisonen hafwer der måst i flychten ifrån sigh kastat. Då äre Gudh skee låf det Holländske Compagniet mästedels ruinerat, och i den occasionen ingen på wår sida blifwen eller quetster. Den 1. Maij giorde the här af Staden ett uthfall medh 10 till häst och 40 a 50. till foot, hwilket Majoren Woolamb, som då war uthriden at besichtiga wachten medh 20. hästar, såledz undfick, att af dem blefwe på platzen liggiandes till en 10. eller 12. Capitainen, en Sergiant och sex gemena fångade worde. Och medan desse fångar berättade, Obriste Rinkler hafwa warit sinnat, samma natten uth af Marcera medh sina 4. Compagnier, bestående i 500. man, och sökia att komma igenom till Christianstadh, hafwer Feltmarskalcken sådant at förhindra, samma natten låtit en deel af Infanteriet Logera sigh här i Staden, dagen derefter äro resten hält in rycht, och arbeta nu medh macht opå aprocherna, iagh hoppas, näst Gudz hielp, att

denne platzen skall snart bringas under Hans Kon: Maij:tz devotion, när
wij Slottet och Klöstren fått bekomma. J Slottet liggia öfwer 650 Soldater
med Officerarne tillhopa, Uthan Borgare och bönder, som äro in uthi flydde,
fästningen ähr myckett trångt, så att den ähr mera för ett nödh af een
Fästning än een Fästning att skatta, ligger och så myckett högt, så att det på
alla sijdor af omliggiande bergen Commenderas. Detta hafwer iagh min
höghährade käre Mohrbroder tiensteligen icke welat förhålla. Befallandes min
käre Mohrbroder här medh, sampt min höghährade käre [illegible], hwilken iagh
beder medh min willige tienst flitigt att helsa, Uthi Gudz den Aldrahögstes nå-
dige skydd och beskärm till all långwarigh wälmåge, tiensteligen. Af [illegible]
den 3 Maij. 1644.

M. k. Morbroders

ödmiuke tiänare altidh

Johan [illegible]
[illegible]

Hans Excell:t den högwälborne herre
Grefwe Jacob DelaGardie, Grefwe
till Läckö, Frijherre till Calholmen, herre
till Dagö, Kolcka, Rydö och Runsö, Riks-
rådh, Rikz Marsk, min högtährade kiäre
Morbroder detta tillhanda

Tienstligen
a
Stockholm

som på Landzkrona een wiß och stadig Guarnison förord=
ned blef, Jagh menar alle medel af Provision, som mögelige
hafwa kunnat försambla och ihopbringa, dit förschaf=
fat, så att der deraf althär till hafwa haft, och än på
wågen ringa tijdh kunna hafwa sitt nödtorfftiga Uppehälle;
män att det skulle räckia in till nya skörden, är helt
omögeligit, ehuru iagh min flijt och deruthi medh ihop fö=
rbundet af en och annan ordt, anwända munde. Och
ändoch det migh högst bedröfwar, att iagh der gode herrar så
offta derom molestera moste, medan migh icke obewust är, uti
hwad åthskillige beswär der widh denne Krigztijden deß=
förinnan belastade äre: Lijkwäl medan Tarfwen det höge=
ligen fordrar och förutan assistence uthur Swerige Landz=
kronas Guarnison omögeligen underhållas kan: Ty hafwer
min högtährade kiäre Morbroder iagh derom ödmiuke=
ligen welat besökia, tiensteligen bediandes, E. Excell:ts
torde efter sin högtgällande förmåga, hwarom hos de
gode herrar i Comissione i synnerhet påminnelse giöra,
som och af sin egen ordt derhän hielpa befordra, att
iagh medh det fordersligaste med än 10 eller 12/m tunnor
Spannemål motte blifwa Secunderat; på det man af feel
på vivers icke motte blifwa twungen [illegible] eller annor ordt
att quittera, och sålunda försumma något, som Hans
Maij:tz och Cronones tienster ellieft högeligen fordrande.
Ellieft berättar min högtährade kiäre Morbroder iagh här
medh ödmiukeligen, oß hafwa i afftons bekommit breff
ifrån Gen:l Majoren Wachtmeister, deruthi han skrifwer
sigh hafwa bekommit i Lund någre borgare och andre ge=

mene Soldater fangna, hwilke skole hafwa berättadt, att
Princen i förleden Torsdags skall hafwa warit ankommen
till Mallmö: ~~[illegible]~~; Så
skole der och wara uthi befästningen [illegible] 3 Compagni till
foot, som skulle brukas på [illegible]; Män iagh dubiterer, om
icke der äfwer [illegible] till Halmstad, effter som wij och i går hafwe
bekommit kundskap, att dit skall wara en flotta medh
folck ankommen. Ellieft hålla de uthi Halmstadh sigh på den=
ne sidan in om muurarna, och töre icke [illegible] wåga sigh uth.
Hwadh fremdeles förelöper, förpliktar min skyldighet
migh min högtährade kiäre Morbroder widh alla tillfäll=
ter att Communicera. Till det beslut tiensteligen bediandes
E. Excell:ts torde och på mine och min kiäre hustrus wägnar,
ödmiukeligen helsa sin kiäre Gemåhl min högtährade kiäre
Fru Morsyster, med wår ödmiuka tienst. Befallandes
min högtährade kiäre Morbroder sampt alla deß kiäre Wän=
ner, uthi Gudz dens aldrahögstes mildrijke skydh och
beskerm, till alle lyckosam [illegible] wälmåga, och
uthi min högtährade kiäre Morbroders wänlige gunst
och affection, förblifwandes medan iagh lefwer

M. högtährade k. Morbrors
dess ödmiuke tiänare
altidh

[illegible]

Laholm, den
21 Maij 644.

Högwälborne Herr Rijkz Marsk
Höghährade kiäre Herr Mohrbroder.

Näst min ödmiuka tiensts tilbiudelse, och all långwarig wälmågos flitiga tillönskan, haf-
wer jag icke skolat, medh mindre min Höghährade kiäre Mohrbroder, medh denne min tienst-
lige skrifwelse upwachta skulle, oansedt här ealt sedan det sijsta för 8. dagar sedan in-
tet skrifwärdigt passerat är, Uthan wij hafwe ealt sedan legat här stilla, förmenande oss
och fuller ännu på några dagar blifwa här stilla liggiandes att afbijda Cörnetskolds an-
kombst, hwilken wij medh stoor längtan förwänte: Sedan så snart Hennes Kongl. May:tz
nådige Order wij bekommit hafwa, warde wij wåra saker derefter ställandes.
J Affton är den danske Residenten Peter Wibe hijt ankommen, och förwänter man nu be-
sked ifrån Holmstedt om dheras Uthwexling: Annat nytt hafwer man här intet,
Så snart något passerar, skall min Höghährade kiäre Mohrbroder jag det wid förefallan-
de lägenheet oförsummeligen advertera. Jagh hafwer och i går afsendt här ifrån, till
Wood till Landzhöfdingen Bengt Bagge, medh begäran, han dem effter min K. Mohrbroders
Order till Carlbo förskicka wille, Jagh skulle fuller hafwa sendt E. Excell:tz flere: Men
för denne gången hafwer jag inga flere, som något hafwer warit om, kunnat bekomma,
wille önska desse motte wara E. Excell:s till behagh, tiensteligen bidiandes min Höghähre-
de kiäre Mohrbroder wichtes observerad helsa sin kiäre gemahl, min Höghährende kiäre
Frumoster, medh min, och min kiäre hustrus ödmiuka tienster, hwilka Jagh här medh
befaller, uthi Gudz Alzmechtigs nådige beskärm till all långwarig wälmåga, för-
blifwandes emedan jag lefwer

M. K. Mohrbroders
ödmiukte tienare

Laxholm den
28 May 644.

Johan
Oxenstierna

jagh will nu så för detta till m. k. mor-
brodert ödmiukeligen hafwa recommenderatt
att m. k. morbrodert wille hielpa befordra att dhe
armen måtta noch en ... ligh först 8 gånger mål
af salt blifwa undtsatt. iagh tager gudh till witne
att iagh intet nödigare gör, att iagh besweradt
Cammaren ... wardt damna lägenheeter kan
iagh sådant intet gå förbij. M. K. Morbrodert är nogh

hwarhedt detta landskab tilstånd och witterligitt
hafwer ochså twifwelss uthan af mina
athskillige skrifwelser förnummitt, ithlandz
stat wij detta landett funnitt hafwa
deraf kan m. k. morbroders sielf bättre dömma
n— jagh kan skrifwa huru möjeligitt dhett
will falla i längden här att subsistera
uthan någon underhållningh, isynnerhet
dhär någon fast stadh skulle belägras
hafwer jagh inga medel att kunna sådantt
tillhopa bringa som till armeens nödtorf-
tiga underhåldh will behöfwas. jagh beder
ödmiukeligen min k. Morbroder är förlå-
telse att jagh så offta min k. Morbroders
bemödar och befallett förblifwer m. k. Morb.
ide— hörsteb beständigh

A son Excelence
Monseigneur le grand
connestabel de svede
jaques de La gardie
mon treshonoré oncle
à Stockholm

Dargencourt
29.V.1613

Monseigneur,

Vostre Excellence y pourra trouver estrange comme
Le general de ceste trouppe de polacres (apres avoir
receu la lettre que Vostre Excellence nous envoya de
Noord) sans autre asseurance ny difficulté Il nous
est venu trouver accompagné de trente chevaulx pour
nous asseurer par serment de l'amitié et union qu'il
desiroit estre inviolable entre ses trouppes et les
vostres dits p.d. le serment de leur prince et Maistre
et nous p.d. le nostre: p.d. par ensemble pouvoir
~~fo~~ vaincre les Russes, si bien que Vostre
Excellence, par ceste lettre et [illegible] poste sera
certain de toutes nos procedures, en premier lieu
Il nous fait serment de bonne amitié et perdurable
et de vivre comme si nous estions soubz un Maistre, ne
prendre sur vos terres que de vivres ne tuer ne violer
ne rançonner ny bayards ny paysans qui ont presté
serment a Nostre prince: Nous leur avons promis
le mesme estant sur leur terres sy besoing est
de poursuivre par ensemble les Russes nos ennemis
Jusques a l'extermination estant sur leur terres
les traitter comme ennemis immortels. D'abord Il
a desiré que ensemble presantement nous allissions combatre
les Russes: et joindre leur trouppes aux nostres
comme si elles estoyent a un Maistre: d'amitié avons
juré et promis a Vostre Excellence le commandement

comme ne nous estant poinct commandé de vostre
Excellence sy bien qu'il vous plerra Monseigneur
nous renvoyer ce porteur qu'il vous envoyent pour
estre certain de tout vostre Excellence et scavoir
vostre volonté; et sommes tous prestz aller et
marcher sy avant et bravement avec l'ayde de Dieu
si les Russes que sy nous souffrons demeurer
ensemble ilz nous pourront nuyre et beaucoup
d'advantager car tout le pays de deça qui a juré
se revolte, tellement que nous prions vostre
Excellence avec ardeur nuict et jour nous
faire scavoir vostre volonté car il ya belle
apparence de dechasser et venir a bout de ceste
canaille, nous prions que vostre Excellence le nous
permettra; et nous preparons a cela; et prierons
Monseigneur nous envoyer avec vostre commandement
de la poudre pour l'infanterie et mesche et balles
que des chevaux pourront porter sur le dos pour
faire plus de dilligence et nous faire dilligenter
la place avec nos vivres et j'espere que Dieu benira
l'ouvrage. Il nous font aujourd'huy serment d'amitié inviolable
et de durée et respondent attendre [illegible] pour se gouverner
selon vostre commandement; et je partiray a ce soir
avec Mons. Esteron pour aller a leur armée qui
est a six lieues d'icy a valor pour leur asseurer
de nostre costé et leur en faire le serment et parce
que il ya six lieues de distance entre leur troupe
et les nostres s'adviserons [illegible]. Il y a lieu propre
a deux lieues ou une d'icy pour les faire venir

A son excellance

Mon seigneur Le generall

Nicolet

l'autre, afin que puissions nous assister l'un
l'autre, si les Russes nous venoient attaquer, et faisons
un pont afin de passer la Rivière, ensuite par nostre
infanterie po(ur) aller d'un costé à l'autre, et avons
tous chemins libres et si bien placés que ne
craignons les Russes ne les Polaques s'ils eussent
eu de la meschanceté en eux; au contraire pouvons
sans empeschement aller vers les Russes, de quel costé
qu'ils soient, et plustost qu'eux estre à leur
~~[illegible]~~ devant, s'ils désirent s'acheminer ~~à~~ à
Novgorod ou à leur derrière s'ils marchent vers Tifin ou
Novgorod, et ne vienent icy nous n'aurons rien. Par ma
dernière j'ay voulu asseurer Vostre Excellence ~~[illegible]~~ comme
les Polaques avoyent prins un Bayard avec lettres
adressantes à Gerser, nous les avons demandées et le
Bayard. Ils l'ont renvoyé et les lettres ont esté deschirées
lors qu'ils ~~ne~~ le prindrent, et ses pièces inclusées avec
ont esté baillées. Le nom du Bayard est Mikita,
Vostre Excellence s'esclaircira de tout, mais nous avons
esté un mal entendu; Nos parties ne sont pas
encores de retour, et si tost leur retour en
escrirons à Vostre Excellence; ici et là les Polaques
~~e~~ envoyeront partie de dehors po(ur) prendre langue
à mesme temps que nous y envoyerons par tous
chemins partie de deux à trois cens chevaux selon
le besoing. Ils nous ont renvoyé tous nos prisonniers
sans leur avoir osté une esplingue. Nos paysans
ne nous pourvoyent pas du foin et en avons faulte,
Vostre provoyance s'est requise, car tous les paysans
ont ~~fuy~~ ~~[illegible]~~ vers les Russes

Jmportuneray tousjours vostre Excellence ~~[struck]~~
veu que tandis que serons loing de sa bien garde
et sa vol. arrivee de Redsborn nous le desgagera
car Il faut se Resoudre de poursuivre jusques
a lexstermination nos ennemis car autrement Ils pourrot
causer de la Revolte. Jestime que veu apres avec
les polacres leur tabatte leur avance; si vostre
Excellence tient bon dernoyer dans les dinventions
Il ne sera pas au dessoubs que ces affaires soyent
ostees car nous ne pouvons par les autres quils ne
soyent plustost que nous et qui sera a laduenir
digne destre escript avec diligence vostre Excellence
en sera satisfaite et prirons Monseigneur ne vouloir
prendre peyne de nous car avec layde de Dieu
nous nous demeslerons avec honneur de tout et
ne ferons rien a la volee ains avec bon conseil
et prudente Resolution, prirons derechef vostre
Excellence nous faire entendre de sa volonte dans
quatre ou cinq jo. pour le plus tard car le plustost
veu que le conseil tient et attendons viurons ~~[struck]~~
le plus joyeusement quil nous sera possible attendans
vos commandemens pour les executer dans faire paroistre
que sommes comme jo. mes particuliers de vostre
Excellence

Vos plus fidelles et affectionnes
Serviteurs
Dargencourt

a Semdy le 9 May
1613

redierunt denique (Magnanime) nostri exploratores, adduxeruntque captivos duos de quibus unum mitto ad tuam magnanimitatem qui omnia e contrario aliis praesentur desiderarem ego tam scire mandatum statim. nam hodie palatinorum primarius aliique officiarii nobis iurarunt de bona amicitia servanda. praeterea quod tua velit Magnanimitas legat ipse praesentibus fidit apud te.

Dübmar

108

Hochwolgeborner Gnädiger Herr.

Ihr Excellentz. vnd Gn: sein meine vntertänigst dienste jeder Zeit bevohr, durch diesen hab J: Excel: vntertänigst nicht bergen können, wie dass ich J: Excel: hohes geehrtes schreiben von 10 vnd 24 Martio wol empfangen, auch denselben gern vernommen, J: Excel: gnedigst begeren, welches äusserstes vermügen nach geleben werde. J: Excel: memorial de dato 10 martij, werde mit der zeit so albier in die Ladung liegen gesandt, was zubekommen ist, so auch hernach mit gelegenheit die vbrige, wiewol itzo kein gelegenheit mit den ~~[illegible]~~ so man laden nicht können, folgen, künfftige woche werde ich etwas hie wieder anlegen, damit ein gute partije folgen sol, da die schiffer sich weil einnehmen, die designation der bücher für der Excel: Junge Herrn Söhne werd vergessen sein, ist bei J: Excel: schreiben nicht gewest, was solches empfang, wird es nachgekommen.

Belangend wegen des getreides, darumb J: Excel: mir mündlich befohlen wie auch J: Excel: schreiben lauten, dass J: Excel: zu Revel noch 200 last rog vnd 100 last gersten liegend haben, die J: Excel: begeren ich albier verhandeln solte, die last in Revel zu 50, oder ja nicht 48 Rt. zu bezahlen bei der lieferung, vnd solchen verkauff [illegible] mit etzlichen conferirt habe, bishero aber zu solchem preiss werd nicht kommen können, dan alhier täglich dass getreidt je mehr vnd mehr abschlegt, wie J: Excel: auch die preiss courant sehen werden, [illegible] vnd ist noch darunter verkaufft, dan man albier gewisser Zeitung hat Dantzig offen geget, vnd mit Polen accordirt haben, dahero ist kein trick keines orts allein auff Engeland etwas gehen.

Da nun J: Exc: gnedigst gelieben, vnd nun fort dass getreidig zu Revel nicht könte verkauffen, so sende ich vber 3 tag von hier ein schiff nach Revel an einen bekant hiesigen Dienern, welcher für mich ~~alda~~ da 80 last Rog vnd Gerst gekaufft, die Gerst zu 27 Rt. vnd den Roggen a 31. 32 Rt. dass schiff aber so ich dahin sende ist 140: a 150 last groß, da aber J: Excel: geliebte es zu ordoniren dass den schiffer 50 od 60 last eingeschifft würde für J: Excel: Rechnung, J: Excel: sol zu vernehmen haben hier an, weil wie ich vermeint, dass von solches geschicht J: Excel: hiesige ordre werde anlangen lassen meinen Factoren alsie zu avisirn zu lassen verassiguriren. Mitem weil Gott sonst gottseliger sehen

im Recht zu sein, als den Rest, J: Excl: wol ein theil gren-
daraus empfangen.

Ich verhoffe auch, unterthenigst J: Excl hat ordoniren lassen, wegen
der 100 last roggen zu Helsingfors, das sie unfehlbar mögen ge-
liefert werden, dan ein künftig zeit daher gehet, auf das
kein vergebliche fracht und unkostung mögen geschehen. Was
anlangt, das J: Excl: auf den Rest [illegible] empfang
auszuzahlen muss, soll unfehlbar geschehen, hoffe mittlerweile [illegible]
selbst zu sein, dan über 14 tag [illegible] wieder
zurückreisen, da ich aber so bald nicht [illegible] sein werde,
f. [illegible] unterthenig J: Excl: [illegible] und
hiermit empfehle J: Excl und deren liebsten gemahl und ganzer
hochgräflichen Familia Gottes gnädigen Schutz.

Actum Amsterdam den 21 Aprilis / 2 May 1638.

J: Excell. und Gn.

dienstwillig und
Unterthäniger diener

Johan Ditmar

Dem Hochwolgebornen Herrn
Herrn Jacobo De la Gardie, Graff
zu Leckö, Freyherr zu Eckholm,
Herr zu Hapsel, Degdöö, Kolckoo, Rüdt
und Runsa, Ritter, I:K:M: und
Dero Reichs Schweden Rath, Marsk,
und General Feltherrn, des Königlichen
Kriegsgerichts President, und Land-
richter über Upland, meinem gnädigen
Herrn.

Dunte
9.II.1633

Gottes gnade und friede sampt aller Zeitlichen und ewigen
wolfarths wünschung Zuvor.

Erläuchter Wolgeborner Graff, Gnädiger Herr.

Bei dieser algemeinen grossen Reichs und Landes traurigkeit habe
an E. G.: ich offtmahlen gedacht, in was hertzleid, und ~~be~~
bekümmernis sie sonderlich, durch die schleunige hinwegrückung
unsers Allergnedigsten Königes und Herren, Christseligster gedechtnis,
gesetzt worden, nachdemmahl dadurch das rechte fundament
gleichsam der werthen Kirchen Christenheit, bevorab aber des
Königreichs Sweden ist verrücket worden, kan man leichtlich
ermessen, das es eine sonderliche schwere bewegung E. G.: als
einer vornehmen seülen des Reichs nicht wird zugangen sein. Habe
auch dabei gewündschet, das ich, ob wol der geringsten einer
E. G.: mit lebendigem trost aus Gottes wort beispringen möchte.
Nachdem es mir aber bishero an solcher gelegenheit gemangelt,
wolte mirs anitzo nicht eben anstehen, die wunde mit vielen
worten zu erfrischen, wende mich demnach zu Gott dem Herren,
denselben demütigst ~~an~~ anruffend, das er dieselbe mit
kräfftigem trost des heiligen Geistes verbinden und sie zu
grund aus heilen wolle. Und nachdem E. G.: unter unser
allergnedigst Königin und Frewlein in die schwere regierung
getreten, bitte ich denselben von hertzen grund, das er E. G.:
weisheit und erkentnis geben wolle alles glücklich anzufangen
und seliglich auszuführen damit wir ferner bei der erkanten
warheit ~~Evangelischer~~ Lehre die da ist unsers hertzens trost
und freude geschützet, in gerechtigkeit und friede regieret werde.
Hierauff kan E. G.: abermahl in demuth zu ersuchen
ich keinen umbgang haben wegen der mir von den Ihc Wille
mannern restirenden geldern, sintemahl ich mich auch bishero

an E. Mt. so schrifftliche, so mündtliche durch Herrn Scharenberg, und meinen Brudern geschehene vertröstunge gehalten habe, Wolte auch anietzo mich nur auff meine vorige schreiben darin ich zu mehren mahl specificatien meiner anforderung gethan, referiren, wen ich mich nicht befürchtete, ob möchten solch schreiben verlegt sein. bitte demnach E. Mt. wollen es nicht in ungnaden vermercken, das ich nicht allein abermahl anhalte, besondern meine designation setze, was mir von den HH Willemannen zu kompt. Ich habe zwar verlengst vernommen, das E. Mt. sich derer tutela entschlagen. Nachdem aber auff E. Mt. gnädige disposition und verordnung ich dieselbigen in meine institution genommen, auch nach ausgestandenen diensten und gethaner rechnung von E. Mt. die gnädige zusage meiner gebührenden anforderung erlanget, hoffe ich, es werden E. Mt. meine unterthänige bitte und zuschrifft ihr gefallen lassen, und bei dieser guten gelegenheit die verschaffung thun, das alles möge sein endtschafft gewinnen, und mir solch beschwerlich anlauffen an eine so hohe person, dafür ich mich fast scheuen, benommen werden möge.

Anno 1623 d. 23 Decemb. bin ich auff E. Mt. durch den Herrn Cammerraths Herrn Hans Wartausen geschehene anordnung und befehl von Reval nach Rostock verreiset, E. Mt. damahlige pflegkinder Johan und Anthoni Willeman in meine institution zu nehmen, dafür mir zugesagt ist jährlich ein kleid und 50 Rthall.

Reise die schiffung von Reval aus über land nach Rostock — 40 Rthall.

Die dreijährige besoldung — 150 Rthall.

Noch drei kleider welche E. Mt. ihrem belieben nach konnen zu gelde schlagen.

Ich wird sich auch in meiner general rechnung E. Mt. gethan, besinden das ich Ao 1624 im Julio von Amsterdam (da ich den wegen der HH Willemannen in der grassierenden pestzeit aus zu flüchten von nöthen gehabt) einen wechsel gezogen durch Egbert Döling an Johst Dunten meinen Bruder, hatte auch verhoffet und gemeinet, darumb ich es auch in der rechnung für empfang gesetzt, es würden meinem Bruder sein gut gethan, Nachdem er aber dieselbe 50 Rthall nicht empfangen, ich sie ihm auch für etlich Jahren habe bezahlen müssen, gehören mir widerumb diese als verschossene gelder — 50 Rthall.

Ist also die summa meiner anforderung — 240 Rthall. sampt dreien kleidern, die man zu geld schlagen kan.

Bitte E. Mt. nochmahlen in aller unterthänigkeit solche bitte[?] nicht übel auffzunehmen, besondern meiner in allen gnaden eingedächtig zu sein, das entweder des H. Scharenbergs gegen, welcher deiner Nicolaus Pastor solche gelder von meinentwegen erlange, oder mir durch ihn die anweisung an den H. Scharenberg oder sonsten zugeschrieben werde. Solches wie auch andere schon erwiesene hohe wolthaten umb E. Mt. mit meiner christlichen vater [illegible] in öffentlicher kirchenversamlung so wol (wie stets geschehen) als daheim zu verschulden, will ich mir zu iederzeit angelegen sein lassen. E. Mt. hiemit in Gottes gnädigsten schutz zu glücklicher regierung und aller leibs und seelen wolfarth von hertzen befehlend. Datum Reval d. 9 Mai. Ao 1633[?].

E. Mt.

Unterthäniger diener
und trewer vorbitter zu Gott.

M. Ludovicus Dunte

Bitte E. Mt. wollen diese schlechte beigelegte materien welche ich verlengst habe publiciren lassen nicht verschmähen, besondern meinen fleiß und willen der christlichen kirchen zu dienen, daraus erkennen, wen schon die that der gebühr nach nicht möchte beschaffen sein.

~~No~~: 20

Dem Erleüchten und Wolgebornen, Herren
Herren Jacobo De La Gardie, Graffen
zu Läckö, Freiherrn zu Eckholm, Herren
zu Habsal, Hagöden, Kolck, Hyd, Runsöö
und Venngulle etc. Rittern, Konigl:
Maytt und der Reichs Schweden Hochbetrau-
tem Raths, Marsch, und General
Feldtherre, meinem Gnädigen Herre.

M. Durete

Exhibit den 22 Junii
1633.

Dunte
16. V 1638

Erleuchter Hoch-Wolgeborner Graff, Gnädiger Herr,
Nebst wünschung von dem Almechtigen Gott für E. Hochw. Gn.
langes leben, bestendiger gesundtheit, glücklicher Regierung, und
aller prosperitet leibes, und der seelen, und ferner erbietung meines
andächtigen gebetts, sampt unterthanigen, pflichtschüldigen diensten.
Nachdemmahl meines S. Bruders Jobst Dunten hinterlassene widwe
aus höchstdringender nothwendigkeit eine reise nach Sweden an
Ihr Königl. Maytt. unsere Allergnedigste Königin auff sich
nehmen müssen, in willens Ihr hohes beschwer bei derselben, und des
hochlöblichen Herrn Reichs Administratoren einzugeben, und abzu-
legen. hat mir als Ihr, und Ihrer sieben unmündigen kinder
nähesten verwanten gebüren wollen, Ihren besten nehen in allen
zur reise ~~noth~~ gehörigen dingen, nach meiner einfalt und wenigsten
bedienstlich zu sein. Weil dan unter andern Ich leicht erkennen
können, das ihr mit einer unterthenigen commendation-schrifft an
E. Hochw. Gn: hoch, und viel gedienet, habe ich dieselbe
in gebürlicher ehrerbietung, und demüthig verfertigen wollen.
habe zwar E. Hochwol: Gn: hoheit, und meine niedrigkeit erwo-
gen, und gedacht, wie mit meinem geringen briefe wenig auszurichten
were, aber dennoch vilmehr E. Hochw: Gn. grosse faveur
und hochmilde gnade, mir unwürdigen von vielen Jahren her viel-
faltig bewiesen, in tiefere consideration gezogen, sonderlich aber
E. Hochwol: Gn: Gottseliges frommes hertz in betrachtung
genommen, als bei welchen durch demütige supplicationen eines ein-
fältigen predigers viel zu erheben, und also getrawet meiner
betrübten Swägerin zum ~~gut~~ besten, etwas gutes auszurichten.
Und ist demnach mein gantz demütiges unterthaniges bitten, und
flehen, E. wollen E. Hochw. Gn. diese hochbetrübte person
in allen gnaden hören, ihre sache hochweislich ponderiren und
beherzigen. Und da sie eine rechte sache hat, wie wir hoffen,
sich Ihrer gantz väterlich annehmen, und bei ihrem rechte sie

schützen, und erhalten helffen. Er hat zwar einen hochansehnlichen und bei Königl. Maytt. trewen, und wolverdienten Man wieder [illegible] als welcher das von Ihr Königl. Maytt. Christmilder glorwürdigster Gedechtnis Ihrem Ehemann und Erben seiner versprochenen Dienste halber gegebenes und überlassenes Gutt an sich zu bringen vermeint gewesen, und darin schon etwas wirckliches, so weit praestiret, aber wir sind dennoch, Gott lob, versichert, das in so hohem königlichem Gerichte, nicht die personen, sondern die sachen selbst streiten werden, und einem jeden, ohn ansehen, werde sein recht wiederfahren. Das uns Gott und seine heilsame justitz zu ehren gereichen, dem glorwürdigsten Seligsten König und Held als dessen hohe königliche Wörter noch niemahlen sind retractiret worden, zu rühm, E. Hochwol: Gn. auch, als einem Gott fürchtendem warhaftig Christen, zu sonderlichen ehren, nicht für Menschen allein, sondern dem lieben Gott selbsten gereicht, als welcher nicht nur sich selbst der Widwen Richter und der Waisen Vatter zu sein, erkläret hat, sondern auch dieselben, welche sie retten und helffen, mit höchstem lobe zuzuschreiben zu sein, verheissen, wen er unter andern mercklichen reden hiervon auch diese wort in der göttlichen Schrifft vernehmen lesset. Halte dich gegen die Waisen wie ein Vatter, und gegen ihre Mutter als ein Hauswirt, so wirstu sein ein Sohn des Allerhöchsten, und er wird dich lieber haben, als einen seine Mutter hat. Die arme, [illegible] hochbetrübte, und nicht auf eine weise nur, von dem lieben Gott heimgesuchte creutzträgerin, sampt ihren elenden verlassenen waisen wird auch, so wol, Ihr Königl. Maytt. als die hochlöbliche Herrn Reichs Vormündere, und E. Hochw. Gn. sonderlich, zu welchen wir negst Gott, in dieser grossen noth die zuflucht haben, mit ihrem gebete stets segnen, und der gerechte Gott tausentfeltige gnade, seiner verheissung nach, wiederumb erwerben helffen. Und Ich unwürdiger diener Christi will auch solche hohe wolthat für unserm Heiland, und erlöser rühmen, und

mit meinem unaufhörlichem gebeth, wie ich ohn das thue und schuldig bin, zu vergeltender Zeit gefliessen sein. Solte es anders kommen, als wir doch nimmermehr hoffen, so würde unter andern auch dieses erfolgen, das die hochbetrübte widwe nebst ihren armen waisen, aus dem geringen räumlein, so sie vermöge des Pfant-Contracts von E. Erb. Raths inne haben, würden verstossen werden, und also in eusserste armuth, und elend gerathen, welches ohn bittere threnen und wehklagen nicht ablauffen würde. Aber wir hoffen und zweifeln nicht, die gerechtigkeit der sache, und das eusserste für augen schwebende verderben und ruin der armen hochbetrübten, werde E. Hochw. Gn. Christliches hertz dermassen einnehmen, das sie ihrer demütigsten bitte gewehret, und mit einer gnädigsten und gnädigen abfertigung werden erquicket und erfrewet werden. Womit meine unterthenige demuth sampt pflichtschuldigem gebeth für E. Hochwol. Gn. abermahl anbefehlend, Ich dieselbe sampt dem gantzen Gräfflichen hause und familia in des Allerhöchsten gnädigsten beschirmung zu langem gesunden leben und aller prosperitet, in unterthänigkeit befehlen thue. Datum Reval den 16 Maij. Ao 1638.

E. Hochwol: Gn.
Unterthäniger

M. Ludovicus Dunte

Dem Erleuchten und Hoch-wolgebornen Herren
Herrn Jacobo de La gardie, Graffen zu
Lecköö, Freiherr zu Eckholm, Herren zu
Habsal, Hagöörts, Lyde, Runsö und Wenkall
etc. Ihrer königl. Maytt. zu dero
Reichs Sweden Hochbetrawten Rath, Marschal
und General Feltherren, meinem gnä-
digen Herren.